

ÚJBUDA

Kelenföld | Órmező | Gazdagrét | Albertfalva | Kelenvölgy | Lágyménfő

Szentimreváros

Kukába dobja a kormány az újbudai projekteket?

Leállhatnak az állami beruházások a kerületben

Veszélybe kerültek az utóbbi években beharangozott nagy állami beruházások a fővárosban, és ezek közül különösen sok érintheti Újbudát.

A Galvani híd és a Déli Körvasút megépítése, a BudaPart városnegyed megközelítését is lehetővé tévő újabb budai fonódó villamospálya kialakítása, valamint a Dél-budai Centrumkórház is szerepelhet azoknak a budapesti projekteknek a listáján, amelyeket a Népszava értesülése szerint leállíthat a *Lázár János* vezette Építési és Beruházási Minisztérium (ÉBM). Lázár rögtön kinevezése után bejelentette, hogy felülvizsgálják az állami projektek listáját, és a tárca javaslata alapján a kormány egyenként dönt majd ezek sorsáról. „Minden állami beruházásra általánosan vonatkozik az a kormányhatározat, amely a Magyarország szomszédjában zajló háború idején, a tartalékképzés miatt felfüggeszt, majd felülvizsgál minden olyan állami beruházást, amelynek kivitelezése még nem kezdődött meg” – válaszolta most a lap vonatkozó kérdésére az ÉBM.

A felülvizsgálható beruházások előkészítésére már sok milliárd forintot költöttek az elmúlt években (köztük van a Ráckevei-Duna revitalizációja, a Városmajor megújítása, a csepeli és a gellérthegy közpark, valamint a dunai evezős központ létrehozása és a Városliget autómentesítése is). A leállítással

nemcsak ezek az összegek bizonyulhatnak kidobott pénznek, hanem ha nem lesznek gyorsan megindítható projektek, akkor az esetleg megnyíló uniós forrásokat sem lehet időben felhasználni.

– Újbuda vezetésének az elmúlt években a kerületben zajló beruházások kapcsán folyamatosan azokat a tervezési károkat kellett kezelnie, amelyeket a kormány okozott. Ha bevontak volna bennünket az előkészítésbe, ez elkerülhető lett volna – fűzte hozzá az értesüléshez *Bakai-Nagy Zita*, Újbuda alpolgármestere. – Az nem volt magától értetődő, hogy konzultáljanak az itt élőkkel, így megtettük azt mi, és a kerületiek érdekeit lehetőség szerint becsatornáztuk Újbuda vezetésére. Számos korrekciót elértünk, de voltak tervek, amelyek körül csak szaporodtak a kérdőjelek, elég a dél-budai „szuperkórház” ügyére gondolni. Ezeket most a kormány a rá jellemző módon oldja fel: Budapestet és Újbudát érintő pénzügyi büntetőexpedíciós logikával.

– Legyen szó a Hamzsabégi sétányt érintő vágánybővítésről, a Kopaszi-gát környéki beruházásokról vagy a tervezett új Duna-híd forgalmat generáló projektjéről, a kormány alig volt hajlandó figyelembe venni a helyiek érdekeit. Most pedig saját hibájuk miatt büntetnék Újbudát és Budapestet – tette hozzá az alpolgármester.

Saroktelek: közös platform

Az önkormányzat és a civilek közösen állnak ki az új koncepció mellett

3

Adományok a jövőért

Folytatja az adománygyűjtést a sérült gyerekeket tanító Bliss Alapítvány

5

Orosz hadifoglyok Újbudán?

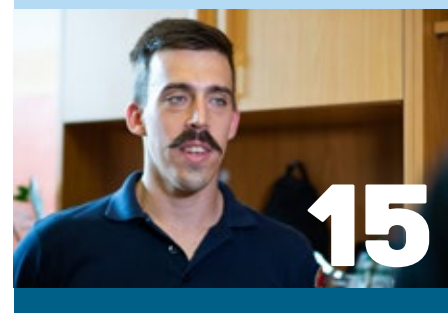
Újabb, kevésbé ismert fejezet a kerület történetéből a Fortepan jóvoltából

10

Lépcsőfutó tűzoltó

„Extrém” sportban és teljes felszerelésben versenyez az újbudai tűzoltóparancsnok

15

Augusztus 1-jétől elindult a díjfizetős parkolás Szentimrevárosban

A Bartók Béla út–Karolina út–Alsóhegy utca–Ménesi út által határolt területre az elmúlt héten kikerültek a parkoló-jegy-kiadó automaták és a közlekedési jelzőtáblák.

Augusztusban az Újbuda Parkolászemeltető Kft. folytatja az automaták telepítését a Karolina út–Hamzsabégyi út–Ajnácskó utca–Budaörsi út–Villányi út által határolt területen. Ebben a körzetben várhatóan szeptember 1-jétől válik fizetősé a parkolás.

Az új díjköteles várakozási területekre az arra jogosult újbudaiak már most kiválthatják a lakossági engedélyeket.

A kérelmeket benyújthatják az Ügyfélablak rendszerén keresztül, szeptember 30-ig INGYENESEN,

vagy személyesen az ügyfélszolgálati irodában, 2000 forintos eljárási díj ellenében. Az új várakozási övezetben a lakossági engedéllyel rendelkezőknek a parkolás ingyenes. Felhívjuk figyelmüket, hogy a Szentimrevárosba váltott engedélyek csak 2022. augusztus 1-jétől lesznek érvényesek. A kelenföldi és az örmezei területekre a várakozási hozzájárulások várhatóan november elejétől válhatnak majd ki.

Bővebb információkat a parkolási zónákról és az engedélyek kiváltásáról a <https://parkolas.ujbuda.hu/oldalon-talal>.

Új biciklitámaszok a forgalmas utakon

Idén eddig összesen 67 új kerékpártámasz került Újbuda közterületeire. Ebből 15-öt még kora tavasszal, az elmúlt hetekben pedig 52-t helyeztek el olyan forgalmas helyszíneken, mint a Bartók Béla út, a Fehérvári út és a Villányi út belső szakaszai.

Ki ne pattanna bringára, hogy elkerülje a dugókat ezeken az utakon? A környéken számos kávézó, galéria, iroda és iskola van, amelyet a kialakított kerékpársávokon könnyen el lehet érni, és most már a bicikliket is gond nélkül le lehet támasztani a közelükben.

Az önkormányzat a BKK-val és Budapest Közút Zrt.-vel közösen a rollerek számára is felfestette a mobilítási pontokat, a Fővárosi Önkormányzat pedig szintén több helyszínre tett ki kerékpártámaszokat.

Virágos Magyarország: bemutatták a kerületi fejlesztéseket

Újbuda is indult a Virágos Magyarország versenyen, amelyet 29. alkalommal rendeznek meg idén, a koronavírus-járvány miatt elszünetelt kétévi kényszerzünet után. Az önkormányzatoknak szóló környezetszépítő megmérettetésre rekordszámú jelentkezés érkezett a június 15-i határidőig: 349 település összesen 452 pályázatot nyújtott be.

Ez alkalomból jött Újbudára Nagykorösről a verseny három zsűritagja, akiket többek között Sinkovics Judit alpolgármesteri koordinátor, Vártl Anita, a Zöldfe-

lületi Csoport ügyintézője és Héglí Imre, a Környezetvédelmi Osztály vezetője fogadott.

– A szakmai beszámolóban a végrehajtott és a leendő fejlesztéseket mutattuk be – mondta el Héglí Imre. Utóbbiak között szerepelt a játszótérek, parkok felújítási programjának továbbvitele, a zöldfelület-rehabilitációs projekt és a gyermekek környezetvédelmi oktatásának folytatása. A Virágos Magyarország verseny eredményét korai ősszel hirdetik ki.

Nyári járdafelújítások

Befejeződött a járda felújítása az Olt utcában, így a közlekedés már gyalogosan is biztonságos és gördülékeny az itt élők számára. A nyári időszakban további járdafelújítási munkálatok folynak a kerületben a Karolina úton, illetve az Ugron Gábor utcában. Az esetleges fennakadások miatt a lakosság türelmét kéri az önkormányzat.

Közös állásponton a civilek és az önkormányzat

Újabb fordulat a saroktelek ügyében

Az önkormányzat annak ellenére is megvalósítaná a civilekkel egyeztetett saroktelek-konceptióját, hogy a résztulajdonos Nemzeti Vagyonkezelő (MNV Zrt.) legfrissebb levele arra enged következtetni, ragaszkodnak a helyiek által elutasított lakásépítéshez is. Egyebek mellett erről tájékoztatták az Ulászló–Zsombolyai–Kölkörscin utcák által határolt, elhagyott zöld telek fejlesztéséről rendezett lakossági fórum és helyszínbejárás résztvevőit. A lakók abban bíznak, hogy „a vagyonkezelőben is emberek dolgoznak”, és végül összefognak a megegyezés.

Az előző önkormányzat által megtervezett hatermetes társasház megépítését a helyi lakossággal közösen végül megállította a jelenlegi városvezetés. Idén néhány hónap alatt teljes egyetértésre jutottak az önkormányzattal azzal kapcsolatban, hogyan valósuljon meg a gyermekorvosi rendelőt, védőnői szolgálatot, bölcsődét és közparkot felvázoló saroktelek-konceptió. Habár a telek az önkormányzat tulajdona, a korábbi ingyenes vagyonátadás miatt az államnak beleszólása van a telek hasznosításába.

Előírták, most számon kéri

Az, hogy a vagyonkezelő gátat szabhat a lakossági igények teljesülésének, már a tavaly óta folyó levelezésből is látszott. A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (MNV) először 2014-ben került a képbe, amikor egy kormányhatározatban ingyenesen az önkormányzat tulajdonába

Hintsch György: kitarunk amellett, hogy a területen olyan beruházás valósuljon meg, ami jó az itt lakóknak, az egész kerületnek és az önkormányzatnak is

adta az Ulászló utca 58. alatti ingatlant, egyúttal kikötötte: a területet lakásgazdálkodási és intézményi elhelyezéssel céllal hasznosítani a megszerzéstől számított 15 évig. 2021. májusi levelében az MNV megjegyzi azt is, hogy a szerződés kötés óta eltelt hat esztendő ellenére a mai napig

nem kezdődött meg a hasznosítás. A levél azzal zárul, ha nem kezdik meg a hasznosítást 2021 végéig az előírt módon, az önkormányzatnak meg kell fizetnie több mint 50 millió forintot.

Újbuda válaszelevelében felsorolta az eddig elvégzett előkészítési és tervezési eljárásokat, majd telekmegosztást kért, hogy az Ulászló utca felőli 1500 négyzetméteres részen megvalósítható a gyerekrendelőt, a védőnői szolgálatot és a bölcsődét, és mivel eleget tesz a közcélú hasznosításnak, a vagyonkezelő tekintsen el a kötbérveteléstől.

A tavaly őszi levélváltás után – amit László Imre polgármester még engedékeny hangvételűnek nevezett – kilenc hónapig nem érkezett válasz. Az MNV idén júliusi levele azonban már rugalmatlanságról árulkodott. – Azt írták, nem releváns, milyen közcélú beruházásokat akarunk, mert a tervek között nincs lakás. Márpedig több mint 5000 ember tiltakozott petícióban a két

hatermetes épület megépítése ellen, ezt figyelembe kell venniük – mondta el a fórumon a polgármester, majd hozzátette, személyes egyeztetést kértek az MNV-től, hogy tisztázhatják az ügyet. A legfrissebb önkormányzati válasz azt is közli, hogy a lakossági igényeket figyelembe véve

a terület továbbra is eltekint a lakásfunkció létesítéséről, és kéri, hogy az állam járuljon hozzá a tisztán egészségügyi és bölcsődei intézményfejlesztéshez.

Hintsch György alpolgármester szerint a vagyonkezelő levele távolabbi időbe tolhatja a megoldást, de kitarunk amellett, hogy a területen olyan beruházás valósuljon meg, ami jó az itt lakóknak, az egész kerületnek és az önkormányzatnak is. Az egészségügyi kompromisszum legnagyobb eredményének nevezte, hogy a terület jelentős részén megmaradhat a zöld felület. Az alpolgármester úgy véli, az MNV-nél is előbb-utóbb cél érke, mert szakmailag és politikailag is nehezen vedhető, ha egy gyerekcentrumra nem

mondanak. Az államnak is érdeke, hogy bölcsőde és rendelő épüljön egy közpark mellett.

A civilek kitarunk

A saroktelek megvédésére létrejött, mindvégig állhatatosan küzdő csoport továbbra is bizakodó. Ők leginkább amiatt aggódnak, hogy a sok huzavona után ne valami torzszülött jöjjön létre, amit senki nem akar. Azt szeretnék végre tudni, mennyi időt kell várni a megvalósulásra, addig pedig örülnének annak, ha a zöld területet vagy annak egy részét minél hamarabb birtokba vehetnék mint közparkot.

– Kicsit úgy érzem magam, mint egy csoportterápián. Tanuljuk

a demokrácia működését: a választott képviselők beszámolnak nekünk, mi kérdéseket teszünk fel, és közösen kialakítjuk az álláspontunkat. Ez idáig mindenképpen követendő példa – fogalmazott Simonyi Balázs, a Saroktelek 2.0 Facebook-csoport tagja. Hozzátette, a játék most kétszereplősé szűkül: a vagyonkezelő kontra önkormányzat és a civilek. – Utóbbi kettő ugyanis már együtt dolgozik – jelentette ki Balázs. – A vagyonkezelőben is emberek dolgoznak, értsék meg, hogy a helyiek bőre megy a döntés, ezért szeretnék érvényesíteni az igényeiket – hangsúlyozták a civilek, akik szerint pozitív fejlemény, hogy nincs játszmázás az ügyben, csak már tényleg szeretnénk látni az első kapavágást.

László Imre végül arról beszélt, ha megint hónapokig nem

Swimwars-tábor önkormányzati támogatással

Kütyük helyett mozgás és játék

Úszás, lovaglás, kisaútózás, angol nyelvű táncoktatás, kézműves foglalkozások – egyebek közt ilyen programokon vehetnek részt a gyerekek a Sport11 Szabadidő- és Rendezvényközpontban a Swimwars Sportklub napközis táborában. Sokan kapnak ehhez támogatást az önkormányzattól.

A lézeres sportlövészettől az elektromos kisaútózáson át a csillámtetoválásig számtalan program várja a gyerekeket a Swimwars Sportklub és Úszóiskola nyári táborában. Van, ami a fiúkat, és van, ami a lányokat

vonzza inkább, de a lepedőlabdázásnál már együtt játszanak a 4 és 10 év közötti gyermekek. A játékos táncórán angol nyelvű gyerekdalokra mozognak, a Sport11 tanmenetcéiben különböző úszásnemeket tanul-

nak a táborozók. Nagyon kedvelt a lovaglás, a foglalkozás résztvevői megismerhetik az állat viselkedését, és fel is ülhetnek rá. A Sport11 komplexum belső termeiben társasozni, kártyázni, mahjongozni lehet, népszerű a karkötőkészítés és a rajzfoglalkozás is. Aki elfárad, ledőlhet kicsit, míg a felügyelő tanár mesét olvas. A táborozók reggelit, ebédet és uzsonnát kapnak.

A Swimwars vezetőoktatója, Sáry József összeszokott, gyerekszerető szakembertársát koordinál, tagjai között vannak testnevelő, magyar, angol szakos tanárok, és óvónénik is. A csoportok kis létszámúak, 6-8 gyermekkel foglalkozik egy pedagógus számtalan segédeszköz és játék segítségével. – A magas oktatói jelenlétnek nem csupán pedagógiai szempontjai vannak, a biztonság a legfontosabb – hangsúlyozta Sáry József.

A sportkomplexum 2009 óta ad otthont a Swimwars napközis tábornak, amelyen évről évre egyre több, főként újbudai gyermek vesz részt, vannak visszajárók, illetve testvé-

rek is. Az idei turnusok átlaglétszáma 50–60 között alakul, a legtöbb táborozó mindegyik programot kipróbálja. – Volt olyan kisgyerek, aki eleinte még a vízbe is vonakodva ment be, a következő napokban mégis megszerette az úszást – mesélte az oktató. Sáry József szerint az internet és az elektronikus kütyük világában felnövő generációnak egyre több impulzusra van szüksége. – A számos különböző tevékenység jobban lekötötte a felesleges energiát, és gazdagabb élményvilágot teremt – tette hozzá.

Újbuda Önkormányzata korlátozott számban idén is fejenként 10 ezer forinttal támogatja a kerületi óvodás gyermekek táborozását, így csökkentve a szülők kiadásait. A törptáborozás hozzájárulás kizárólag a XI. kerületben állandó jelleggel élő gyerekeknek jár. A legutóbbi turnusban 19 törptáboros gyermek nyaralt, a tavalyi Swimwars-szezonban pedig több mint 120 kerületi óvodás szüleinek nyújtott anyagi segítséget a program.

T. K.

Zsonglőrök és légtornászokat képeznek az Inspirál táborában

Karikával, zsonglőrbottal, virágbottal és poi-val gyakorolnak a gyerekek az Inspirál Cirkuszközpont nyári táborában. A turnusokban 8 és 11, valamint 12 és 15 év közötti fiúk és lányok nyerhetnek betekintést a különböző cirkuszi mutatványok titkaiba.

Az Inspirál Cirkuszközpont egyhetes turnusaiban mutatványos képzést tartanak.

Fotó: facebook.com/Inspiralközpont

A tábor egész nyáron zajlik, a zsonglőrcsoportban 8–15 év közötti lányok és fiúk tanulnak játékos formában. A napi háromszori étkezés mellett van pihenőidő is, ám a gyerekek még ekkor és a játszótéri kikapcsolódás alkalmával is inkább a cirkuszi eszközökkel játszanak – karika, zsonglőrbottal, virágbot, poi –, lelkesedésük egész nap kitar.

A gyakorlatok áldásosan hatnak testre és lélekre. Fejlesztik a szem-kéz koordinációt és a testtudatot, javítják a testtartást. André Roland tanár szerint a kezek és lábak keresztező mozgása a két agyfélteke működését is kiegyensúlyozza, a bűvészkedés és az akrobatika így egyfajta agytornának nevezhető.

A cirkuszközpont másik termében Zetelaki Réka légtornász tart kiscsoportos tanfolyamokat, ugyancsak egyhetes turnusokban. A program iránt csak lányok érdeklődnek, a csoportba 7 és 13 év közöttiek gyakorolnak a tissue-kon, azaz köteleken és karikákon. Mindenki megtanulja, miként kell felmászni ezekre, közben a lábat spiccban, majd később a pózban megtartani. (Sokan év közben is járnak légtornász-képzésre). – A légtánc nemcsak sport, művészet is – hangsúlyozza Zetelaki Réka.

A turnusok utolsó napján tartott bemutatónak komoly koreográfiája van, amelyhez külön jelmezeket és díszletet terveznek, illetve készítenek a táborvezetőket és a gyerekeket.

T. K.

Down-szindrómás gyerekek balettoztak Albertfalván

Táncotartott az Albertfalvi Közösségi Házban a Bóbita Balett tánciskola. Az intézmény egész évben szervez adaptív táncoktatást Down-szindrómás, illetve autizmussal élő gyerekeknek. – A nyári tábori program résztvevői olyan környezetben érezhetik jól magukat, ahol a tanárok az ő egyéni igényeikhez alkalmazkodva kínáltak lehetőséget a táncra, mozgásra, a zene megszeretésére – mondta Erdősné Koó Luca gyógypedagógus.

A Bóbita Balett kiscsoportos órái nem terápiais jellegűek, de gyógypedagógusok is segítik a gyermekeket. A közvetlen cél nem a fejlesztés, ugyanakkor a balett és a tánc számtalan pozitív hatással lehet: javítja

a testtartást, a koordinációt, izomerősítő és ritmusérzék-fejlesztő hatása is van. – A balett önkifejező eszköz, oldja a belső feszültséget, segíti az önismeretet és a gondolatok nonverbális kifejezését, ezáltal nő az önbizalom és az önértékelés – tette hozzá a gyógypedagógus.

Az órák a Boston Ballet adaptív táncprogramjának módszertanára épülnek. Ezt a programot számos amerikai táncstúdió alkalmazza sikeresen táncművészek, zeneterapeuták, gyógypedagógusok, gyógytornászok közreműködésével, és mára több ezer fogyatékkal élő gyermekhez, illetve felnőthöz jutott el.

T. K.

Sérült gyerekek iskolája: ez a tanév megmenekült, de kell még segítség

Folytatja az adománygyűjtést a Bliss Alapítvány

Milla nyakát születésakor meghúzták, azóta epileptikus rohamai vannak, a Rett-szindrómás kislány csak a szemével kommunikál. Dávid se járni, se beszélni nem tud, a kezét viszont képes használni. Mindketten az örmezői Bliss Alapítvány iskolájába járnak, amely a járvány előtt pályázatokból, adományokból és céges felajánlásokból tartotta fenn magát. Egyedülálló módszerre képzik a gyógypedagógusokat és a gyerekeket, ezért nagy riadalmat okozott, amikor kiderült, az intézmény nem kap többé állami támogatást. Trexler Eriket, a Bliss igazgatóját arról kérdeztük, hogyan próbálják megmenteni az iskolát.

■ *Milyen sérüléssel küzdenek az ide járó gyerekek?*

Jelenleg 12 súlyosan halmozottan fogyatékos személyt oktatunk, ők nem beszélnek, súlyosan mozgáskorlátozottak és értelmileg is akadályozottak.

■ *Ők a Blissen kívül hova fordulhatnak? Egy szülő azt mondta, egyszerűen nincs más hely, ahol ellátnák a gyereket...*

Az biztos, hogy nagyon komplex a nálunk kapott fejlesztés, terápia, amire ezeknek a gyerekeknek szükségük van, és az is tény, hogy nagyon kevés a speciális szakember. Jó példa erre, hogy a nálunk alkalmazott augmentatív és alternatív kommunikációra 90 százalékban az alapítványunk képzti a szakembereket.

■ *Mit lehet kezdeni egy olyan gyermekkel, aki egyáltalán nem kommunikál? Jelrendszer tanítanak neki?*

Ezek a gyerekek hangzó beszédre valóban nem képesek, viszont ugyanúgy vannak gondolataik, érzéseik, amit szeretnének kifejezni. A munkánk abból áll, hogy mindekihez egyedileg találunk meg egy kommunikációs útvonalat, amivel ő képes a külvilággal kapcsolatot teremteni. Van, aki úgynevezett gesztusnyelvet használ, ami jelyelvként is felfogható. Ehhez persze a mozgásának kell olyan szinten lennie, hogy el tudja mutatni a jeleket. Van, aki táblalépcs segítségével kommunikál: bepegeli a mondanivalót, és kimondatja

■ *Az alapítvány az államhoz fordult, de segítség helyett valami mást kapott...*

Hosszú kálvárián vagyunk túl. 2019-ben, a járvány elején még csak annyi pénz hiányzott, amit be tudunk pótolni, minimális szü-

a géppel. Megint más csak képeket használ, kártyákra mutatva tudja például jelezni, hogy éhes, vagy hogy mit érez.

■ *Hogy jutottak el odáig, hogy idén már a megszűnéssel is szembe kellett nézni?*

Fontos leszögezni, hogy minden gyereknek, a sérültnek is alapvető joga az alapfokú oktatás elérése. Az alapítvány elsősorban pályázatokból, másodsorban támogatásokból tartotta fenn magát, például az önkormányzat is segített min-

■ **Erre a tanévre úgy tűnik, biztonságban vagyunk. De a jövőbe tekintünk, nem zárjuk le az adománygyűjtést: a folytatáshoz a mai bizonytalan helyzetben szükség van a támogatásokra**

ket. Az államtól csak annyi forrást kaptunk, amennyi a pedagógusok fizetésére elég, a fejlesztő szakembereket és más működési költséget más forrásból kellett fizetnünk. 2019-ben azonban berobbant a Covid-járvány, és hosszú időre be kellett zárunk, mert nem fogadhattuk személyesen a gyerekeket, online meg gyakorlatilag nem lehet sérülteket fejleszteni.

gyakorlatilag állami gondozásba kellett volna adniuk a gyerekeket, vagy ahol nem is fogadták őket, de olyan is előfordult, hogy vakok iskolájába küldték volna a látó gyereket. Mikor a köznevelési államtitkárt megkerestük, azt kérdezte: miért nem szedünk tandíjat? Hát azért, mert ezek a szülők nem tudnának százezeres tandíjakat kifizetni. Végül azt is felajánlották, hogy egy az egyben átveszik az intézményünket.

■ *Az állami átvétel mivel járt volna az alapítvány és a gyerekek számára?*

Hangsúlyoznom kell, hogy az alapítvány az iskolát csak később hoz-

ta létre, előtte önállóan végezte a gyerekek egyéni fejlesztését, a szakemberek továbbképzését, felnőtt fogyatékosok számítógépes képzését, logopédiát stb. Iskola nélkül azonban az alapítvány nem tudna olyan magas színvonalon ellátni a feladatát, ahogy azt 35 éves fennállása óta teszi. A gyerekek szempontjából pedig tudni kell, hogy nagyon nehezen viselik a változásokat. De az sem mindegy, hogy valaki onnan tudja folytatni a fejlődését, ahol abbahagyta, vagy kezdheti kvázi előlről. A szülők elmondták, akkor éreznék biztonságban a gyerekeket, ha a Bliss vinne tovább az oktatást. Az egész egyébként nagyon egyszerűen megoldódhatna. A tankerület, mivel nem tudja ellátni őket tankerületi intézményben, az itteni térítési díjat egy szerződés keretében kifizetné az alapítványnak, mert a gyerekeknek jár az ingyenes oktatás. Erre most nem látni esélyt, ezért a kuratóriumunk elküldte a döntését, hogy nem adjuk át az iskolát az államnak.

■ *Akkor biztonságban vannak?*

Ha megérkezik a pénz, igen, de csak erre a tanévre. Ez az egy év viszont jó lesz arra, hogy az állammal mindent részletesen átbeszéljünk, mi az elképzelésük a feladat átvételéről, ha erre kerülné sor, az hogyan, milyen minőségben valósulhat meg. Jövőre viszont újabb kérdések előtt fogunk állni. Továbbvihetjük-e az iskolát? Ha igen, azért, ha nem, akkor azért lesz az alapítványnak szüksége további segítségre. A kuratórium abban biztos, hogy szeretnénk megőrizni az alapítvány alaptevékenységeit, a halmozottan fogyatékos gyermekek komplex vizsgálatát, fejlesztését, rehabilitációját. Mivel a jövőbe tekintünk, nem zárjuk le az adománygyűjtést, hiszen tudjuk, hogy a folytatáshoz a mai bizonytalan helyzetben szükség van a támogatásokra.

■ *Idén nyáron eljutottak odáig, hogy veszélybe került a szeptemberi iskolakezdés. Mihez kezdtek?*

Adománygyűjtésbe fogtunk júniusban, hogy összegyűjtjük a tan-

T. D.

A BARTÓK-NEGYED MINDEN GENERÁCIÓ SZÁMÁRA SZERETHETŐ ÉS ÉLHETŐ LESZ

Interjú Barabás Richárd alpolgármesterrel

– A Bartók-negyed nem lesz zajos buli-negyed – mondta lapunknak Barabás Richárd. A nemzetközi kapcsolatokért és kultúráért felelős alpolgármester pár héttel ezelőtt Strasbourgan mutatta be a Bartók-negyed koncepciót, amely a XI. kerület kulturális városrészének fejlesztését foglalja magában egészen 2030-ig. A teljes koncepciót össze teszi elérhetővé a kerület, a már látható fejleményekről beszélgettünk az alpolgármesterrel.

„ Júniusban Strasbourgban jártál, ahol az Európai Parlamentben mutattad be Újbuda kulturális városrészének, a Bartók-negyednek a fejlesztési folyamatát. Kerület fogadták a résztvevők a magyarországi koncepciót?

Megtiszteltetés volt számomra, hogy az Európai Parlament elnöki pulpitusáról beszélhettem a Bartók-negyedről és az Insert programról. Kollégáimmal igyekeztünk a lehető legjobb kihasználni ezt a lehetőséget, és minél több információt átadni az újbudai projektről Európa vezetőinek.

Azt várjuk, hogy a passzív kultúra-fogyasztástól kicsit el tudunk mozdulni az aktív létrehozás irányába

A prezentációban azt mutattam be, hogy az Újbudán már meglévő kulturális lehetőségeket, erőforrásokat hogyan tudjuk még inkább elérhetővé tenni a lakosság számára. A konferencián számos városvezetővel találkoztunk, például Franciaországból, Spanyolországból, Svédországból, Lettországból és Észtországból. Nagyon jó visszajelzéseket kaptunk.

„ Nyilatkozataidból kitűnik, hogy fontosak számokra a kulturális és a zöld fejlesztések. A Bartók Béla úton gomba módra jelennek meg a galériák és a gasztrokulturális helyiségek. Így a forgalom is egyre nagyobb. Hogyan lehet a projektet a növekvő érdeklődés mellett zölden tartani?

Tíz-tizenöt évvel ezelőtt áldatlan állapotok uralkodtak a negyed területén. A 7-es busz megállás nélkül pőfékelt, a dugók mindennaposak voltak. Aztán szerencsére a 4-es metróval jelentős mértékben csökkent az autós forgalom

a Bartók Béla úton. A leendő Galvani hid pedig várhatóan megint csak segíti majd a belvárosi forgalom mérséklését. Ezek országos politikai kérdések, de a tervek megvalósításáért rendszeresen lobbizunk a kerülettel. Emellett helyi szinten is dolgozunk apróknak tűnő megoldásokkal, amelyek mégis nagyon fontosak a kerület zöld ökoszisztémájának megővéséhez. Például folyamatosan bővítjük a kerület faállományát, gyakoriak az ültetések, amelyeket sok esetben civilekkel együtt viszünk véghez. De nem lehet mindenhová fát tenni, ezért bokrokat és dézsákban elhelyezett virágokat is telepítünk. Emellett kreatív megoldásokkal is élünk. A legutóbbi a Platán-projekt, ahol előregegett és kivágott platánfák törzseiből egy együttműködés részeként rovarhoteleket készítettünk a Szent Gellért térré, segítve az ökoszisztéma megővését, illetve utcabútorokat hoztunk létre, így visszaadva a fákat a közösségnek a közösség erejével. Fontos, hogy a város nemcsak az itteniek együttélésének színtere, hanem kontrollált keretek között más élőlényekkel is közös otthonunk, aminek egyre nagyobb szerepe van az ökológiai egyensúly és a biodiverzitás fenntartásában. Nem állítom, hogy ezek a lépések megállítják a klímaváltozást, a közösségi akciók az ügy fontosságára hívják fel a figyelmet.

„ Vannak olyan vállalkozások, amelyek a zöld szemlélet ígéretével költöznek a városnegyedbe?

Eleve olyan szolgáltatókkal keressük partnerséget, amelyeknek szívügyük a környezet megővése. Az már alapvető, hogy a gasztrokulturális helyek nem használják műanyag eszközöket, és a legtöbbjük biciklis parkolót telepít a terasza elé. Önkormányzati szinten lényeges feladat, hogy a kérdést hosszú távon is napirenden tartjuk. A kormány által az uniós támogatások kontójára felújított közigazgatási épületek helyett inkább a társasházak renoválását, a belső kertek zöldítését preferáljuk. Az esztétikai tatarozások mellett érdemes a szigetelést is cserélni, ezzel jelentős mértékben lehet hozzájárulni a szén-dioxid-kibocsátás csökkentéséhez. A lakossági fórumok résztvevői nagyon hasznos ötleteket adnak. Így a Bartók-negyed minden generáció számára szerethető és élhető lesz.

„ A környéken lakók nem félnek attól, hogy a Bartókon bulinegyed lesz?

Jó kérdés. Mindent megteszünk azért, hogy ez ne így legyen. Október környékén szeretnénk a képviselő-testület elé vinni erre vonatkozó javaslatunkat. Az előterjesztések a nyitvatartást és a teraszengedélyeket fogják szabályozni. A szórakozóhelyek most éjfélig lehetnek nyitva, a Bartók

Béla út viszont elég széles ahhoz, hogy a hangot ne verje vissza. Ezért onnan nem, de a Bercsényi utcából több panasz is érkezett a hangoskodások miatt. Az ottani kiülős helyek méretét mindenképpen csökkenteni kell. Lehet, hogy az emberek csak 23.00 óráig söröznek, de gyakran hajnalig tovább-buliznak.

„ A Bartók-negyed projekt szerves része az uniós UIA (Urban Innovative Actions) CUP 4 Creativity projektnek, amelyre az önkormányzat által vezetett partnerség 1,5 milliárd forintot támogatást nyert. Legutóbbi számunkban részletesen írtunk erről. Röviden miről van szó?

Nehéz erről röviden beszélni. A UIA CUP 4 Creativity projekttől több nevesített eredményterméket várunk. Az egyik ilyen, az Insert alprogram keretein belül számos helyi kezdeményezés megvalósult már, például a Szabad a tér pályázat és a Ménesi utcából. A felmérések alapján a kerületek több olyan kulturális és szórakozó csomópontot szeretnének, ahol összejöhetnek, egybeként például egy pétanque-pályát. Őket köti majd össze az Insert applikációja, amely szeptembertől élesben működik. A projekt másik része az Adaptér, azaz a jövő év elején nyíló Art and Tech Center. Újbudán már így is erős az IT-szektor, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemnek (BME) köszönhetően. Az Adaptérben a helyiek az ottani eszközökkel gyakorlati tudást szerezhettek. Lesz például podcaststúdió, 3D-s nyomtató, ezeket a kerület lakosai az intézményben alkotási célra használhatják majd. Emellett a projekten belül önkormányzati tulajdonban lévő, festőközösségeknek szánt szuterénhelyiségeket is renoválunk, és megújítottuk a MU Színház tetőszerkezetét.

„ A Adaptér megnyílásával és az Insert használatával mit fognak érzékelni Újbuda lakosai? Milyen pozitív változást hoz majd ez az életükbe?

A projekt végső célja egy erősebb, de mégis hozzáférhetőbb közösség létrehozása Újbudán a kultúra és a technológia révén. A már meglévő lehetőségek, erőforrások, pezsgések szinergiája új kapcsolatokat hoz létre az itt lakó, tanuló, dolgozó emberek között. Azt várjuk, hogy a passzív kultúra-fogyasztástól kicsit el tudunk mozdulni az aktív létrehozás irányába. Az így kialakuló erős közösségek pedig csökkentik a magány érzését, jelentősen növelik a mentális egészséget, és élhetőbb, boldogabb helyé teszik a város mindenki számára.

Tóth Kata

Digitális oktatóközpont épül a Bercsényiben

Már javában tart az Adaptér Art & Tech Centert befogadó önkormányzati ingatlan felújítása. A Bercsényi utca 10. alatti felszuterénben a CUP 4 Creativity projekt részeként professzionális hang- és videostúdió, bérelhető meeting room és digitális kiállításoknak helyet adó közösségi tér is lesz. Barabás Richárd alpolgármester az építkezés bejárásán arról beszélt, a mindennapi technológiákat a művészeteken keresztül bemutató kulturális térnek úttörő szerepe lehet az Európai Unióban.

A Bercsényi utca saroképületének alsó üzlethelyisége hosszú évek óta üresen áll, felújítása ugyanis olyan jelentős átalakítást igényel, amilyenre eddig egyetlen önkormányzati ciklusban sem tudtak elég pénzt szánni. – Amikor elkezdtük tervezni a városi közösségépítő innovációkat támogató Urban Innovative Actions (UIA) európai uniós projektünket, adta magát, hogy ide kerüljön az akkor még Art and Tech Center néven futó művészeti és technológiai központ – mondta el Barabás Richárd alpolgármester. A nevet végül Adaptérre egyszerűsítették.

Nem csak játék – kiállítás a Játék Társaságnál

Az Újbuda idei 11. számában közölt, Zöld volt az idei Eleven Tavasz című cikkünkben illusztrációnak használt képen elmulasztottuk feltüntetni a kiállító művész nevét. A fotón látható, Nem csak játék című tárlaton Szatmári Istvánné Borika sokszorosan díjazott nyíregyházi művész munkáiban gyönyörködhetnek az érdeklődők a Kiss Áron Magyar Játék Társaság műhelyében. Szatmári Istvánné Borika az évente Győrben megrendezett Országos Babakészítési Verseny Gyémánt-díjasa, munkáit nemzetközi szervezet, a Global Doll Society is elismerte és díjazta; jelenleg ő az egyik legkiválóbbnak tartott hazai textilbaba-alkotó. A kiállítás várhatóan szeptember 3-áig tekinthető meg a Kiss Áron Magyar Játék Társaság Orlay utca 2/B alatti kiállítótermében.

ték – olyan közösségi tér lesz ez, amely igyekszik a digitális művészeteken keresztül megismertetni az emberekkel a mindennapi élet részévé vált technológiákat. A digitális tárlatok mellett helyet kap majd itt oktatási tér, valamint meeting room és podcaststúdió is, utóbbi kettő bérleti díja bevételt termel az intézménynek. Az UIA-projekt ugyanis azt is vizsgálja, hogy egy önkormányzat milyen kulturális finanszírozási elemeket tud bevinni a működésébe, csökkentve saját terheit. Mivel a projekt fontos célja, hogy együttműködési lehetőségeket találjon a művészet és a technológia között, az Adaptér példaértékű lehet a résztvevőknek.

A felújítás jól halad, jelenleg egy-harmadánál jár. Rengeteget módosítottak a tér felosztásán: lépcsőket, falakat, tartóoszlopokat bontottak le, illetve húztak fel. Nemrég helyezték el a gépészetet és a padlófűtési elemét a betonlázat alá,

így a lakók fellelegezhetnek, mert többnyire véget értek a hangos munkák, hamarosan megkezdődik a gipszkarton falak kiépítése. Az Adaptér 2023. januárban nyílik, egyelőre alapfunkciókkal, a technikai eszközök beszerzése ugyanis nagy gondot okoz a chiphíány, a globális ellátási láncok akadozása és a közbeszerzési szabályok változása miatt. A szolgáltatások azonban folyamatosan bővülnek majd, később pedig a Lágymányosi utca 5. alatt az Adaptér újabb helyszíne is megnyílik, Maker Space néven.

T. D.

Közösségi házak ajánlója

Kelenvölgyi Közösségi Ház
1116 Budapest, Kardhegy utca 2.

<https://www.facebook.com/kelenvolgyikozosseghaz>

TÁBORAJÁNLÓ
Icicipiciri – báb és dráma napközis tábor
Művészeti tábor drámajátékkal és bábokkal
Augusztus 22–26.

TANFOLYAM-, FOGLALKOZÁSÁJÁNLÓ
Napzáró Hatha jóga Zizivel
Minden csütörtökön 18.00–19.00
Foglalkozásvezető: *Gulyás Zizi*

Gazdagréti Közösségi Ház
1118 Budapest,
Törökugrató utca 9.

Augusztus 4. 19.00
Amfiteátrumi esték: Hajdú László – DOS
Magyar és külföldi slágerek a rocktól a popig izgalmas nyáresti hangulatban. A koncert ingyenes

Augusztus 11. 19.00
Amfiteátrumi esték: Hestia
A '90-es évek rockzenéi, kicsit más kontósbán.
A koncert ingyenes

Augusztus 18. 19.00
Amfiteátrumi esték: Acoustic Guitar Caffé
A country, irish és fingerstyle muzsika örömeiről szól, nézőnek és zenésznek egyaránt. A koncert ingyenes

Augusztus 25. 19.00
Amfiteátrumi esték: Random Trió
Magyar rockzenei válogatás Kiss Zoli fantasztikus hangjával. A koncert ingyenes

Augusztus 30. 18.30
Amfiteátrumi mesék: Aranyhajú királylány
Az eleinte kopasz Szíronka királykisasszony küzd növekvő aranyfürtjeivel, és a pártját is a modern technika segítségével igyekszik megtalálni. Vajon sikerül neki? Várunk minden kicsit és nagyot, mini szabadtéri bábszínházunkba. Az előadás ingyenes.

A tanfolyamokról részletesen honlapunkon tájékozódhatnak: <https://gkh.ujbuda.hu>

Albertfalvi Közösségi Ház
1116 Budapest,
Gyékényes utca 45–47.

Tanfolyamajánló őszre
A nyári szünet után szeptemberben újra indulnak a közösségi ház tanfolyamai, amelyekre szeretettel várjuk az érdeklődőket!

Aiki-ken
Hagyományos japán kardvívás. Szerda: 17.30–18.30

Hatha jóga Krisztával
Csütörtök: 18.30–20.00. A jóga formába és fókuszba hoz, ragyogóvá tesz kívül-belül

Jazzballett
Táncoktatás gyerekeknek, három korcsoportban
Kedden és pénteken délután

Meseváros
Drámapedagógiai foglalkozás óvodás és kisiskolás gyerekeknek. Szerda: 16.15–17.00; 17.15–18.00

Ringató
Kisgyermekkor zenei nevelés a Kodály-módszer alapján sok népdallal, zenével hároméves korig.
Kedd: 9.30–10.00; 10.15–10.45

Salsa
Salsa és további latin táncok oktatása *Németh Sándor* 2006-os magyar bajnokkal
Kedden és pénteken este

Táncos aerobik
Mozgás, alakformálás, tánctanulás.
Hétfő: 17.30–18.30

Társastánc
Klasszikus társastáncok oktatása baráti társaságban.
Csütörtök: 19.00–20.00 (kezdő); 20.00–21.00 (haladó)

Zengő-bongó
Zenés, játékos foglalkozás kicsiknek sok-sok hangszerral. Szerda: 9.30–10.30

Zumbini
Mozgásfejlesztő, zenés, táncos, hangszeres foglalkozás 1–5 éveseknek angol nyelven, szülőikkel együtt.
Szerda: 16.15–17.00

A tanfolyamokról részletesen honlapunkon tájékozódhatnak: <https://akh.ujbuda.hu>

Örmezei Közösségi Ház
1112 Budapest, Cirmos utca 8.
T.: +36/1/309-0007,
e-mail: okh@ujbua.hu,
<https://www.facebook.com/ormezei>

TANFOLYAMAJÁNLÓ
Augusztus 7-étől minden vasárnap 15.00–16.30
Szeniorörméntánc **Andréával**
Mozgás+öröm+agytorna. Képes lépéskombinációkból álló koreográfia, amelyben nincsenek hirtelen mozdulatok, ugrások. Az idősebb korosztály számára kialakított közösségi, élvezetes mozgásforma jól ismert zenékre. Az órák ára: 800 Ft/alkalom, 4 alkalmas bérlet 2500 Ft. További információ: *Drimál Andrea* oktatónál a 06/30/231-2150-es telefonszámon.

Augusztus 25–26. 9.00–16.00
Gyermek-agykontrolltanfolyam 10–14 éveseknek
Részvételi díj: 28 000 Ft/gyermek; testvéreknek kedvezmény, szülőknél ingyenes. Jelentkezés: *Kovács Erika* oktatónál (06/20/211-3527; info@kovacsrika.com)
További információk: www.kovacsrika.com

Augusztus 27. 9.00–15.00
Segítek tanulni plusz – tanfolyam
A program célja a tanulási, kapcsolati, kommunikációs kultúra fejlesztése. Olyan módszereket, technikákat, lehetőségeket ismernek meg a gyerekek, amelyek lehetővé teszik, hogy a kurzus elvégzése

után jobban tudjanak tanulni, javuljon a viszonyuk önmagukhoz, társaikhoz, tanáraikhoz, családjukhoz, magabiztosabbak, barátságosabbak, együttműködőbbek legyenek, energiáikat az értekes, alkotó tevékenység irányába tudják mozdítani. Jelentkezés Kovács Erika oktatónál (06/20/211-3527; info@kovacsrika.com). A tanfolyam díja: 15 000 Ft

SEPTEMBERI ELŐZETES
Szeptember 2. 18.00 • Kávézó Galéria
Vermes Mária, a 60+ fotókörtágjának önálló fotókiállítása

Szeptember 10. 9.30–22.00 • Költők parkja
Örmező ünnep

Szeptember 16. 19.00 • Évadnyitó Újbudai Botladozó Táncháza
Házigazda: Vadrózsák Néptáncgyűttes

Szeptember 17. 19.00–22.00
Nosztalgiatáncest **Bakasi Bélával**

A műsorváltozás jogát fenntartjuk!

MŰEMLEKEK KIÇSIT, MÁSKÉPP

Újbuda
értékei 3.

Ha műemlékről van szó, többnyire régi lakóházra, várra, kastélyra, templomra gondolunk, pedig a katonaság, az ipar vagy a közlekedés történetéhez is kapcsolódnak értékes épületek, létesítmények. A XI. kerületben némelyik ilyen műnek már tényleg csak az emléke van meg, ám sokat az mai napig is használnak az itt élők, erre járók.

Lőportárból bagolyvár

Újbuda legrégebbi ipari jellegű épületei a katonasághoz kapcsolódtak, ilyen volt a mai Szerémi út és Galvani utca sarkán álló, 1770-es években felépített lőportár is, amelyet a nép „puskaporos dóm” néven emlegetett. A létesítmény körül a 20. század elejéig mezőgazdasági területek, felhagyott szőlők voltak – ez határozott előnyt jelentett a robbanásveszély miatt. A bécsi hadügyi mérnökei a vízelvezetésre is gondoltak: a mocsaras területen mesterséges

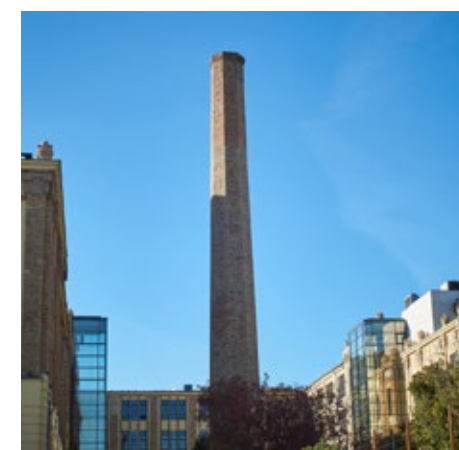
dombot alakítottak ki. A kőből rakott őrtornyaival várkastélyra emlékeztető épület egészen 1945-ig létezett eredeti formájában és funkciójában, majd megjelentek az első lakóházak, az ott élők pedig szorgalmazni kezdték a hajdani lőportár lebontását. Ez szerencsére nem történt meg – de felújítás sem. Az 1949-ben műemlékké nyilvánított létesítményt a Beton és Vasbetonipari Művek építette körül, de sokáig nem tudott mit kezdeni vele; az ottaniak csak bagolyvárnak nevezték, miután a baglyok hamar birtokba vették az egerektől hemzsegó építményt. Egy idő múlva a dolgozók „jóléti ellátása” keretében mozit rendeztek be

benne, ám miután 1986-ban leégett a teteje, ez megszűnt.

Eltűnt malmok nyomában

A Gellért-hegy utcarajza 1686-ban, Buda ostromakor alakult ki, amikor a törökök ellen küzdő hadak ott is létrehoztak ágyúállásokat. Ezek nyomvonalán épült ki a Villányi út, a Köbölkút utca, a Ménesi út, a Somlói út és részben a Kelenhegyi út. Buda bevétele után jelentek meg a környéken a szőlőművesek, a vincerétek a présházakat építőkkel együtt. A bor egytizede adóként a városé lett, ezt részben a katonaság kapta meg, tárolására nagy pincészet épült ki a mai Alsóhegy utca és Avar utca sarka alatt.

A katonákat azonban etetni is kellett, ezt szolgálták a Gellért-hegyen – nagyjából a Somlói út, a Hegyalja út és az Avar utca összefutásánál – felépített szélmalomok. Gazdáik közül csak Born Ignác neve ismert: a tolnai vállalkozó 1870-ben lett budai malomtulajdonos, de ez nem bizonyult jó ötletnek. A pesti oldalon, a Soroksári úton ugyanis ekkoriban épült ki a gőzmalom sora, amelyek ráadásul sokkal finomabb lisztet adtak a hagyományosaknál, így vízi társaikhoz hasonlóan a szélmalomok sorsa is megpecsételődött: bezárták,

majd lebontották őket. A Gellért-hegyi malmokról nem maradt fenn kép, de a budai dézsmajegyzék, vagyis a város által természetben szedett malomvármok jegyzéke megőrizte emléküket.

A nyugdíjba küldött malomköveket felváltották a hengersizékek – róluk kapta nevét a Hengermalom utca –, és Budapest Európa második legnagyobb „malomfővárosává” vált. Az Alföld, Bácska és Bánát búzáját uszályok százai hordták fel a Dunán. A Soroksári út környékén azonban hamar elfogytak az alkalmas területek, ezért a Pesti Hengermalom Rt. Újbudát szemelte ki telephelyül. 1909-ben itt is megindult az első hengersizék, aztán sorban a többi, megépültek a hatalmas, gépesített gabonasilók. A folyamatosan korszerűsített telepet 1928-ban átvette az Első Budapesti Gőzmalom Rt.; ennek tulajdonában volt 1948-ig, amikor Kelenföld, Albertfalva és Újbuda többi ipari létesítményével együtt államosították, Budai Malom néven. A privatizáció során ez átalakult Budai Malomipari Kft.-vé, aztán később csödbe ment.

A Dorottya Udvar

Az I. világháború idején, 1916-ban az Osztrák-Magyar Monarchia hadvezetése már érezte a kétszeres veszélyes fogását. Lőszert készített, de az egyenruha és a bakancs igencsak fogytán volt, ezért mindent tartózkodni kellett, összegyűjteni, és amit lehet, megjavítani. Ehhez azonban hatalmas

raktárak kellett megfelelő munkaerővel, továbbá vasúti kapcsolat lehetőségével. Ezt szolgálta volna a ma Dorottya Udvarként ismert épület – története azonban nem lett ennyire egyszerű. Gut Árpád és Gergey Jenő elkezdte ugyan a tervezést, olasz hadifoglyok pedig a kivitelezést, ám jött a fegyverszünet, a tanácsköztársaság, majd a trianoni szerződés, amely 35 000 főben korlátozta a magyar honvédség létszámát. A félkész létesítmény üres maradt, hasonlóan az államkasszához, így a telepet a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezet kapta meg asztalosműhelynek, ahol főleg a határon túlról érkező menekültek dolgoztak. A szövetkezet vezetősége felismerte, hogy az országban óriási a hiány szappanból – ez akkor az alapvető mosószert is volt –, elkezdtek hát szappant főzni. Az ötlet nem jött be, mert a szükséges zsíradék is hiánycikk volt, de egy idő után úgy tetszett, rendbe jön minden, és a cég felvette a Titán Vegyipari Művek nevet. A gazdasági világválságot azonban már nem bírták ki, az ingatlan el kellett adni. A II. világháború alatt az üzemet bővítették, és gyártottak ott mindent, pipereszappantól gépszírig. Aztán jött az államosítás, a Titán Vegyipari Művekből megszületett a Caola, majd a privatizációt követően egy amerikai befektetőcsoport izgalmas irodaházat alakított itt ki *Tima Zoltán* építész közreműködésével – de ez már egy másik történet.

Tenger a Gellért-hegy alatt

A Gellért-hegy szikláit fölött a földtörténeti régmúltban igazi tenger hullámozott, de alattuk ma is van egy, ha tengernek nem is, de tónak bizvást nevezhető víztömeg a Fővárosi Vízművek Zrt. tározójában. Budát és Pestet sokáig vízhordekok szolgálták ki, a Mátyás király idejében létrehozott, a Disznófó-forrástól a várig vezető

zó évente néhányszor látogatható, érdemes időt szakítani rá.

A „Szikla”

A Kis-Gellért-hegy környéki „Szikla” fejedőn vonultak be a hadtörténetbe. A II. világháborút megelőző évtizedben a bombázó repülő és a vadászgépek sebessége és repülési magassága kétszeresére nőtt, amivel a légvédelem Magyarországon is igyekezett lépést tartani. Hamar nyilvánvalóvá vált, hogy a légvédelmi tüzérség és az elhárító vadászgépek tevékenységét össze kell hangolni, olyan katonai vezetési ponton, amelyek a lehető legkevésbé van kitéve a levegőből várható támadásoknak. A csendes, akkor még szinte lakatlan Csukló utca ideális helyszínnek tűnt: távol esett a várostól és az ipari területektől, így a felderítés vagy egy véletlen bomba esélye minimális volt, a több tíz méteres szikla pedig megővta az esetleges légicsapástól. A terv 1938-ban született meg, a kivitelezés azonban csak a háborús években kez-

létesítenék a Duna mindkét oldalán, a pesti helyszínnek a Szent Domonkos utcát, a budainak a Hamzsbégyi úti üres telket választották. Tervezőnek Padányi Gulyás Jenő kérést fel, aki addig Magyarországon ismeretlen megoldással, feszített vasbetonnal végezte el a feladatokat a zseniális statikus, Menyhárd István segítségével. A háborús évek alatti benzinhiány miatt úgy határozott a Budapest Székesfőváros Közlekedési Részvénytársaság (Beszkárt), hogy a szokatlan formájú épületben inkább villamosremizt rendeznek be (a vágányok helye néhol máig felfedezhető). Az ostrom idején megsérült épület 1948-ban kapta vissza eredeti funkcióját, és a főváros legnagyobb autóbustároló és -javító központja lett. A buszgarázs, a magyar funkcionális modern építészeti páratlan alkotása ma már ipari műemlék.

Újbuda-állomás

A Kelenföld vasúti pályaudvar története 1861-ben kezdődött, amikor az osztrák tulajdonú Déli Vaspályatársaság megépítette Déli Indóházát (a mai Déli pályaudvar), ahonnan a Balaton érintésével Fiumébe jártak a vonatok. Ahhoz azonban, hogy

a vonatok kifuthassanak, meg kellett építeni a vasúti alagutat is, amely a maga korában műszaki bravúrnak számított. Egyrészt azért, mert 361 méter hosszú – ma is a leghosszabb hazai alagút –, másrészt, mert enyhe kanyart tesz meg, amelynek kijelölése lenyűgöző mérnöki teljesítmény volt. Ekkoriban a kelenföldi indóházba, azaz Újbuda-állomásra még csak a vicinális vonatok futottak be, jelentősége 1877-ben, a Déli Összekötő Vasúti Híd megépültével nőtt naggyá. A lendületesen fejlődő budapesti és vidéki ipar és kereskedelem egyik vasúti elosztópontja, rendező pályaudvara lett Kelenföld (Fencváros és Rákostető mellett), amelynek szerepe 1945-ben még jobban felértékelődött. A háborúban a Déli pályaudvar rommá lett, a Déli Összekötő Vasúti Hidat felrobantották, és a vonatok csak Kelenföldig jutottak. (A tengerforralom a híd 1946-os ideiglenes helyreállítását után indult el.) A régi épület leromlott műszaki állapota miatt a MÁV egy időben már a bontást fontolgatta, de végül 2007-ben, a pályaudvar 125 esztendő fennállásakor műemléki védelmet nyert a hajdani indóház.

csőrendszert leszámítva az első vízvezetékek csak a 19. században épültek meg. A vízhiány sokáig fennmaradt, meleg nyarakon még a '80-as évek elején is gyakran volt vízkorlátozás és locsolási tilalom, sőt, a magas házak legfelső emeletein olykor szárazak maradtak a csövek. Ezen a helyzeten csak egy hatalmas víztározó építése segíthetett, helyszínül a Gellért-hegy keleti oldala tűnt ideálisnak. Magasan van, így szabad eséssel lehet Budapest csaknem egész területére eljuttatni a vizet, a terület beépítetlen volt, ráadásul szinte a város közepén helyezkedik el. A Hegyalja út forgalmát jó időre megbénító építkezés 1974-től 1980-ig tartott. A kétszer negyven ezer köbméter vizet befogadó csarnokok tetejét tartja 106 götöcs formájú betonoszlop kettőre. Főelemtelen és egyben lenyűgöző nézni a betekintő ablak mögül a hat méter magas víztömeget. A Gellért-hegyi Víztároló

dődött, a geológiai adottságokat és a régi borospincéket felhasználva teremteték meg Magyarország legnagyobb fedezékét. Budapest ostroma után egészen a központ nemrégiben lezajlott áthelyezéseiig innen irányították a magyar légvédelmet. A lakik ebből nem sokat vehettek észre: a honvédség negyedkör alakú épülete jótékonyan eltakarta az objektumot.

Kötött pályán Dél-Budán

Az első villamosjárat 1889-es bemutatkozása előtt Budapest a loval vontatott omnibusz jelentette a tömegközlekedést. Nemsokára több villamosársaság is versengett az utasok kegyeiért, ez azonban még nem érintette a mai Újbudát. A Budapest-Budafokek Helyiérdekű Villamos Vasút csak 1899-ben indította el első járatát a Fehérvári úton, eleinte a Szent Gellért tér és Budafok között, majd ezt meghosszabbították

OROSZ HADIFOGLYOK ÚJBUDÁN

Sok száz ezren végeztek kényszermunkát Magyarországon

Fotók: Fortepan/Országos Széchényi Könyvtár

A számtalan csodát rejtegető Fortepanon található pár kép, amelyen munkások csatornát építenek a Villányi úton és környékén 1915-ben. Nem is akárhik: a felirat szerint orosz hadifoglyok dolgoznak Müllner János (1870–1925) fényképein. Müllner a korszak egyik legismertebb fotóriportere volt, aki az I. világháború kitérésének első pillanatától dokumentálta mindazt, ami Budapesten történt. Terjedelmes hagyatéka a Magyar Nemzeti Múzeum fotótárában található – szorgos dokumentátora volt olyan eseményeknek, mint IV. Károly koronázása, vagy akár a mindennapoknak, amint az a hadba vonultak feleségeinek segélyosztását megőrkítő felvételeken látszik.

No, de hogy kerültek Újbudára az oroszok? Az I. világháború idején a harcoló felek milliószámra ejtettek hadifoglyokat. 1918-ban a hivatalos statisztika szerint az Osztrák–Magyar Monarchiában 1,3 millió rab katonát őriztek, de történészek ma úgy becsülik, akár 2,3 milliónyian is lehettek legnagyobb részt az orosz hadseregből.

Rettentően szerény körülmények között tartották fogva őket, de ennyi embert etetni, ellátni még így is hatalmas költséget jelentett a mind szegényebb háborús időkben. Rádásul miután a férfiak nagy számban a fronton voltak, a munkáskéz

is kevés volt. A fogságba esett közkatonákat az 1907-ben, Hágában elfogadott konvenció szerint munkára lehetett kényszeríteni, a tisztet azonban még pénzért sem. (A tisztet sokáig még a saját maguk körüli teendőket is a tisztiszolgáikkal, a „putzerekkel” végeztették el.) A legtöbb katonát a mezőgazdaságba vezényelték, vagy építkezésekre kubicolnoki segédmunkákat végezni. Mint egy, az Est lapokban megjelent riportból tudjuk, az orosz tisztet egy része beszél franciául, a közkatonák között pedig a jiddisül tudó zsidó katonák tolmácsoltak. (A jiddis a kelet-európai zsidóság némethes sokban hasonló nyelve.)

Milyenek voltak ezek az emberek? Egy 1914-es tudósítás szerint: „Általában az orosz katonák jólelkűnek látszik... Ez meglátszott akkor is, amikor a Rákosszentimre pályaudvaron kiszállították őket. Szép türelmes engedelmességgel sorakoztak kettős sorokban, és hálásan fogadták a barna kenyéret és a teát, amivel megkínálták őket. A mi hadvezetőségünk különös figyelemmel naponta háromszor adat teát az oroszoknak, akiknek ez a legfőbb nemzeti italuk. Száraz kenyér és tea telje-

sen elegendő arra, hogy az orosz katonák jól érezzék magukat.”

Az csak természetes, hogy a foglyok munkájára sok panasz érkezett. Ostffyasszonyfán – ahol az egyik legnagyobb táboruk épült – nemcsak a maguk ellátá-

sára dolgoztak, hanem a környékbeli mezőgazdasági vállalkozásoknál is. Többé-kevésbé szabadon mozoghattak a környéken, sok betörést, rablást, kocsmai verekedést írtak számlájukra. Azt nem tudjuk, hogyan dolgoztak a Villányi útra kerülők, de azt igen, hogy a MÁV, amely igen sok hadifoglyot dolgoztatott például pályaeépítésen, azt kérte a foglyokat kiutaló hatóságoktól, hogy „oroszt” ne küldjenek nekik, mert hasznavehetetlenek, inkább olaszokat, mert ők képzettebbek.

„Az orosz foglyokkal való földmunka az egész országban teljesen sikertelen volt, az ármentesítő társulatok abbahagyták mindenütt a földmunkát, ahol orosz hadifoglyok voltak. Lehetséges azonban, hogy ha jobb lesz az élelmezés és ruha, továbbá ha drasztikusabb eszkö-

zökkel kényszerítjük a foglyokat a munkára, akkor jobban fognak megfelelni” – írta egy korabeli jelentés.

Komoly feladat volt az élelmezés megszervezése, sokan próbáltak ezen nyereszkeskedni. A feljegyzésekből annyit tudunk, hogy napi fél kiló kenyéret és 190 gramm húst szántak a nehéz fizikai munkát végzők ellátására. A rendelet az étrend összeállításánál alkalmazandó elveket is változta: reggelire rántott leves vagy tea, ebédre főzelék gyúrt tésztaival vagy hetente háromszor hússal, este sajt, szalonna vagy tea és leves, kenyér pedig szükséglet szerint – írja Matus László a hadifoglyok életéről szóló cikkében. A foglyok gyümölcsöt, zöldséget, tojást, tejet, tejterméket nem kaptak, és az idő előrehaladtával a hús is egyre inkább eltűnt. Bab és krumpli – nem túl igényesen elkészítve. Ugyan egy dokumentum arról rendelkezett, hogy az orosz étkezési szokásokat is figyelembe kell venni, de itt még a látszatra sem kü-

Az „oroszt” foglyok egy része nemzetiségét tekintve nem volt orosz, és több nyelvész rájött, hogy ez kitérés lehetőség a finnugor nyelvi kapcsolatok kutatására. Munkácsi Bernát az Esztergom melletti táborban talált adatközlőkre. Volt olyan pillanat, amikor ott 73 mordvint, 56 cseremiszt (saját nyelvükön: mari), 39 votjákat (udmurt), 2 zürjént (komi) tartottak nyilván. A kutató az udmurtoktól legkevesebb 522 népdalt, 30 mesét és elbeszélést, 53 néprajzi közlést, 9 pogány imádságot, több találós kérdést, közmondást és tengerügyi, addig tudományosan feldolgozatlan szót gyűjtött.

lőnősebben ügyeltek. 1917-ben újabb rendeletet kellett kiadni, amelyben arra hívták fel a hadifoglyokat alkalmazókat, hogy emberségesen bánjanak velük, és fizessék ki járandóságukat.

felbomlásával a hadifoglyok helyzete is mind kíméletesebb lett. Rádásul, főleg a mezőgazdaságban, továbbra is szükség volt a foglyok rabszolgamunkájára, sokáig ezért sem akarták hazaengedni őket. Am a fegyverszünet, a háború hírére az oroszok sokfelé letették a munkát, egyre nehezebb volt rákényszeríteni őket a folytatásra. A rendezetlen viszonyokat kihasználva sokan el is szöktek.

Az orosz katonák egy része csatlakozott a forradalmi munkássághoz, jobb ellátást követelt magának, és azt, hogy mielőbb hazajuthasson. 1918. november 1-jén nagygyűlést tartottak az Oktogonnál, amelyen elhangzott, hogy a munka nélkül maradt hadifoglyoknak nincs hol meghúzni magukat és enni sem kapnak. Végül az Oriás utcában (ma Leonardo Da Vinci utca) szerveztek nekik inségkonyhát. Több városban pedig fellázdadtak, Kalocsán például a magyar csőcselékkel összefogva fosztották ki a zsidó tulajdonban lévő boltokat.

A Károlyi-kormány komoly erőfeszítéseket tett, hogy hazaküldje az oroszországiakat, Magyarország egyoldalúan kimondta, hogy a hadifoglyok szabadnak számítanak. Ez azonban azt is jelentette, hogy gyakorlatilag megszűnt a róluk való gondoskodás. Vonat sem akadt, ami elszállította volna őket, így sokan gyalog indultak el. A legyengült, alultáplált emberek között kitért a tifuszjárvány és a spanyolnátha is rengeteg áldozatot szedett körükben. 1918 novemberére–decemberére azonban a hadifoglyok többsége így is elhagyta az országot. Akadt, aki azért maradt, mert családot alapított itt, de akadt, aki azért, mert nem akart a polgárháborúba süllyedni Szovjet-Oroszországba visszatérni.

Dési János

fogadóórák

DR. LÁSZLÓ IMRE (DK) polgármester
Minden hónap második szerdáján. Jelentkezés: fogadoora@ujbuda.hu
BAKAI-NAGY ZITA (DK) 16. evk., alpolgármester
Előzetes egyeztetés alapján; +36/70/684-7145, bakai.nagy.zita@ujbuda.hu
BARABÁS RICHÁRD (PÁRBESZÉD) 1. evk. képviselő, kulturális alpolgármester
Minden hónap utolsó keddjén tart fogadóórát, a járványidőszak alatt online: a www.facebook.com/BarabasRichard oldalon. Itt várjuk kérdéseiket. Telefonos elérhetőség: +36/70/684-7427.
Levelezési cím: barabas.richard@ujbuda.hu
ERHARDT ATTILA (MOMENTUM) alpolgármester, 12. evk. képv.
Előzetes egyeztetés alapján: erhardt.attila@ujbuda.hu, +36/20/316-2925
HINTSCH GYÖRGY (MSZP) alpolgármester
Alpolgármesteri fogadóóra minden hónap első szerdáján. Bejelentkezés az alábbi telefonszámon lehetséges: +36/70/684-7147.
OROSZ ANNA (MOMENTUM) egy. képv.
Fogadóóra bejelentkezés előzetes egyeztetés alapján. Elérhetőség: orosz.anna@parlament.hu
TÓTH ENDRE (MOMENTUM) egy. képv.
Fogadóóra előzetes egyeztetés alapján. Telefon: +36/70/618-0092. E-mail cím: toth.endre@momentum.hu

pártok eseményei

A XI. KERÜLETI DEMOKRATIKUS KOALÍCIÓ PROGRAMJAI
A XII. KERÜLETI FIDESZ PROGRAMJAI
A XI. KERÜLETI KDNP PROGRAMJAI
A XI. KERÜLETI JOBBIK PROGRAMJAI
A XI. KERÜLETI LMP PROGRAMJAI

zet miatt, és te is olyan világot szeretnél, ahol a profit nem előzi az embert, gyere, és csatlakozz hozzánk! Jelentkezés: https://lmp.hu/csatlakozz

A XI. KERÜLETI MSZP PROGRAMJAI
Telefonos ügyelet: 205-3655, e-mail: ujbuda@mszp.hu, www.ujbuda.mszp.hu, www.facebook.com/mszpujbu-da

A XI. KERÜLETI MI HAZÁNK MOZGALOM PROGRAMJAI

„Ne támogasson a kormány olyan szankciót Oroszországgal szemben, amely a magyar embereknek kárt okoz!” címmel aláírásgyűjtés a https://mihazank.hu/szankciokellen címen.
XI. kerületi ügyekben a Mi Hazánk Újbudai Szervezetének elnöknél és országgyűlési képviselőjénél, NOVÁK ELŐDNÉ LEHET ÉRDEKLŐDNI (novak.elod@mihazank.hu), illetve a párt önkormányzati képviselőjénél, SZECSDI PATRIKNÁL (szecsdipatrik@mihazank.hu, 06/30/870-4700).
Helyi hírek: facebook.com/mihazankujbuda.
A Bartók Béla út 96. alatti iroda nyitva hétfőn 16–19, kedden 15–18, szerdán 9–12, csütörtökön 16–19, pénteken 8–11 óráig.

A XI. KERÜLETI MOMENTUM PROGRAMJAI

Tisztelt Olvasók! A nyár a feltöltődés és újratervezés időszaka, azonban a munka ekkor sem áll le teljesen. Használjuk ki a jó időt arra, hogy újabb, közösen megélt emlékeket gyűjtsünk, és együtt tegyük szebbé Újbudát! Az aktuális hírekért és történésekért kövessék a Momentum Újbuda, valamint képviselőink oldalát. Pihentető és élményekkel teli nyarat kívánunk!

A XI. KERÜLETI PÁRBESZÉD PROGRAMJAI

A kialakult veszélyhelyzet ideje alatt telefonos felfogadásra van lehetőség, az alábbi elérhetőségen: 06/70/475-9047.

Új tagokat vár az Ezüstkar

Nyári próbát tartott az Újbuda Ezüskar az Őrmezei Közösségi Házban. A kerületi idősek kórusa hét éve alkot összetartó közösséget, és rendszeresen fellép egyházi, világi helyszíneken. Az énekkar várja a nyugdíjkorhatár körüli jelentkezőket, hogy megőrizték az állandó létszámot. A karvezető szerint amiótt senkinek nem kell aggódnia, hogy nem tőkélletes a technikája, az énekkarban garantált a gyors fejlődés és a jó hangulat. Az Ezüstkár hamarosan újabb koncerttel jelentkezik.

Kreatív szakmákba készülő diákok diplomamunkái a Tranzitban

Frissen végzett, akkreditált képzésben részt vevő dizájnér szakos hallgatók munkáiból nyílt kiállítás a Tranzit Art Caféban. – A Corvin Rajziskola által szervezett mustrán újdonsült dizájnerek, csomagolóstechnikára specializálódott tervezők, grafikusok, illusztrátorok alkotásai láthatók – mondta el Sipos Marica, a Corvin Rajziskola vezetője. (Az intézmény volt diákjai az aktuális piaci igényekhez, szakmai elvárásokhoz igazodó képzőművészeti és dizájnoktatásban vehettek részt az elmúlt években.) A kreatív szakmákba, így grafikai, illusztrációs, mozgókép-animációs pályára készülő fiatalok, illetve pályamodosítók felnőttek egyre nagyobb arányban folytatják tanulmányaikait magyar vagy külföldi egyetemen, vagy állnak munkába itthon.

Aranylakodalom Újbudán

Tisztelettel várjuk azon újbudai házaspárok jelentkezését, akik 2020/2021/2022-ben ünnepelték/ünneplik házasságkötésük 50. illetve 60. évfordulóját, és szeretnék azt a polgári házasságkötés szertartása szerint megerősíteni. (A járványügyi helyzet miatt sajnos az elmúlt két évben elmaradt ez a rendezvény, ezért hirdetjük meg a 2020-as évektől.) Az ünnepi pillanatokat rövid műsor és kóttetlen beszélgetéssel egybekötött teadulán követi.

Az ünnepélyes fogadalom tervezett időpontja: 2022. szeptember eleje

A rendezvény tervezett helyszíne: Újbuda Önkormányzata Képviselő-testületi terem (1113 Bp., Zsombolyai út 5. fsz.)

Jelentkezési határidő: 2022. augusztus 5.

Jelentkezni lehet a jelentkezési lap kitöltésével személyesen vagy postai úton, illetve e-mailen.

• Személyesen: a recepciókon kihelyezett jelentkezési lap kitöltésével és leadásával (1113 Budapest, Zsombolyai u. 5.). A jelentkezési lapot hozzátartozó is kitöltheti.

• Postai úton: a kitöltött jelentkezési lap síma levélben történő postázásával. Beküldési cím: Budapest Főváros XI. Kerület, Újbuda Polgármesteri Hivatala, Wochauer Andrea, 1113 Budapest, Bocskai út 39-41.

• E-mailen: a kitöltött jelentkezési lap csatolásával kollégánk számára: wochauer.andrea@ujbuda.hu

A jelentkezési lap megtalálható a Polgármesteri Hivatal recepcióján (Zsombolyai utca 4. és Bocskai út 39-41.), valamint letölthető az http://idosbarat.ujbuda.hu webapról.

A rendezvény pontos időpontjáról és helyszínéről augusztusban meghívólevelet küldünk a jelentkezőknek!

Tisztelettel várjuk jelentkezésüket!

Ingyen tesztelik a 60 éven felüli újbudaiaikat

A XI. kerület 60 év feletti lakói ingyenes ellenanyagszint-mérést és ingyenes antigén gyorsvizsgáztatást és ingyenes antigén gyorstesztet csinálhatnak a Fehérvári úti Corden Központi Laboratóriumban. A program 2021. december 1-jén indult,

Hamar Péter, a Corden Magyarország Kft. orvosigazgatója. A laboratórium hétfőtől péntekig 8 és 16 óra között várja a tesztelőköt, tajszámot, laktámkártyát és személyi igazolványt kell vinni, nem kell éh-

azóta 1339 antigén, illetve 1765 antitest gyorstesztet végeztek el. – Előbbi az éppen zajló fertőzést mutatja ki, vagyis hogy a vírus jelen van-e a nyálkahártyán. Utóbbit vérvétel alapján készítik, és az derül ki belőle, hogy a szervezet immunrendszere talájközött-e már a koronavírusos fejlődést vagy korábbi betegség révén – mondta dr.

gyomorra érkezni. Az antitest gyorsteszt 15 perc, az antigén 20 perc alatt elkészül. Egyszerre két-három páciens tartózkodhat a helyszínen, így az eredményt bent nem lehet megvárni, de a lelet felkerül az EESZT rendszerbe, ahonnan ügyfélkapun keresztül letölthető, illetve a megadott e-mail címre is kiküldik.

apróhírdetés

Lakás, ingatlan
TV, számítógép
Számítógép-javítás, telepítés, vírusirtás. Ingyenes kiszállással. 06/30/8572-653.
Szolgáltatás
FESTÉST, MÁZOLÁST, burkolást vállalok, nyújtásoknak kedvezményel. Bútormozgatással, takarítással. Tel.: 06/30/422-1739.
MINDEN, ami HÁZ! Vállalok terendézést, kőműves-, lakatosmunkát, burkolást, festést, gipszkartonozást, térkövezést, kertépítést, Gyors, precíz munka! Adamecz Gábor: 06/30/195-1351.

BERLEMÉNY
ALLENDE parknál 3 szobás bútorozott lakás kiadó, 200 000 Ft/hó. Tel.: 06/20/911-7875.
BÉRELÉNK egy vagy másfél szobás lakást. 06/30/743-7537.

Gondozás
IDŐSGONDOZÁST vállalok együtt lakással, hosszabb távra 24 órában: 06/20/224-9590.

Víz, gáz, villany, fűtés
FIGE Z. reg. Gázos, víz-fűtés: 06/30/966-0542.
VILLANYSZERELÉS
azzonna! Hibaelhárítástól a teljes felújításig. Petrás József villanyszerelő mester. ELMŰ-ügyintézés! 246-9021, 06/20/934-4664.

TV, számítógép
SZÁMÍTÓGÉP-JAVÍTÁS, telepítés, vírusirtás. Ingyenes kiszállással. 06/30/8572-653.

Állást kínál
ÉJJEЛИŐR KOLLÉGÁT keresünk XI. kerületi biztonsággal! Tel.: +36/20/381-0703.

RÁDI KÁROLY (DK) 10. evk., önk. képv.
+36/30/547-7468, radi.karoly@ujbuda.hu
SZABÓ LÁSZLÓ (FIDESZ-KDNP) önk. képv.
Előzetes egyeztetés alapján: +36/20/486-3300, szabo.laszlo@ujbuda.hu, szabo.laszlo@fidesz.hu
SZECSDI PATRIK (Mi Hazánk) önk. képv.
Minden pénteken 8-11 óráig a Mi Hazánk Mozgalom Újbudai Szervezetének Bartók Béla út 96. alatti irodájában. Egyeztetési: szecsdipatrik@mihazank.hu, 06/30/870-4700

Könyvek
KÖNYVEKET, MŰTÁRGYAKAT antikvárium vásárol, www.vertesiantikvarium.hu, 06/20/425-6437.

Vegyés
AUTÓFELVÁSÁRLÁS azonnali készpénzfizetéssel, állapotól függetlenül. 06/30/682-1390.
NERC, RÓKA, mindenfajta szőrmebundát vásárolok, teljes ruhanevét hagyatékot: 06/20/229-0986.
FURGONBÉRELÉS már napi 6000 Ft-tól. WWW.FURGONBERELESIM7.HU, 06/20/213-0693.

kerületi kormányablak
Booskai út 39-41.
Hétfő: 8.00-18.00 Csütörtök: 8.00-16.00
Kedd: 8.00-16.00 8.00-16.00
Szerda: 11.00-19.00 Péntek: 8.00-14.00

Lakásszerviz
LAKÁSFELJÚTÁS teljes körűen: 202-2505, 06/30/251-3800, Halász Tibor.
REDÓNYJAVÍTÁS, gurtnicser: 06/20/321-0601.
KLÍMAMEN: klímatisztítás, karbantartás, csere, új klímatisztítás.
Hívjon bizalommal! Tel.: 06/30/857-2653.

Regisés
PAPÍR- és fémpénzt, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget, régiségeket vásárolunk és árverésre átvezünk. VI. Andrásy út 16. Tel.: 266-4154.
Nyitva: H-Sz 10.00-17.00, CS 10.00-19.00.

Manuel Hungary Kft.
Hivatalos Kötés Munkaközvetítő és Munkaadó
> Bérbeadás, eladás, márkaszerviz
> Költséglelemzés
> Üzemeltetés
Újbudai cégek részére 10% kedvezményt biztosítunk!
iroda@manualhungary.hu | www.szinesfenyasolok.hu

impreszum

Kiadó neve: Média 11 Kft. • Kiadó címe: 1113, Budapest, Zsombolyai u. 5. • Kiadásért felelős személy neve: Molnár Krisztina • Szerkesztésért felelős személy neve: Tóth István Gergely • Levelezési cím: Bp. 1518 Pf.: 135 • Telefon: 381-1307 • e-mail: media11@ujbuda.hu • Megjelenik 80 000 példányban • Szerkesztő: Szabó Márta • Korrektor: Paola Fernández • Újságírók: Desi János, Kelemen Angelika, Nagy András Tóth Kata, Török Dániel • Hirdetés: 381-1307 • marketing@ujbuda.hu • Tervezőszervező: KOV • ONLINE KIADÁS • Az újságban megjelent hirdetmények és hirdetések tartalmaért a szerkesztőség felelősséget nem vállal. Személyes apróhirdetés feladás: hétfőn és szerdán 8-15 óráig a 209. Irodában.

ÚJBUDA 60+ HÍREK

Nyáron is elérhető a 60+ program telefonszáma
Tájékoztató és különböző, az Újbuda 60+ Programmal kapcsolatos kérdéseik számára egész augusztusban elérhető a telefonszámunk hétköznap 9-14 óráig, és az e-mail címünkre megküldött leveleiket is fogadjuk.

Az egész kerületet átfogó kutatás kezdődik nyár végén
Ügyfeleink több mint egy évtizede tapasztalhatják, Újbuda Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít időskorú állampolgáira is. Ezt példázza kerületünkben az idősbart programok és szolgáltatások kiemelten magas száma; ezek célja, hogy segítséget, megfelelő ellátást, valamint a minőségi, mindennapi életvezetéshez is kaphasson támogatást, aki kéri. Bár a feladat nem

Augusztus hónapban az Újbuda 60+ Program mindkét központja zárva lesz, nyitás szeptember 1-jén!

A teljes hónap programját megtalálják és letölthetik az Idősbart Újbuda honlapról, illetve Facebook-oldalunkról is!

ÚJBUDAI ÖNKÉNTES KOORDINÁCIÓS ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT
Úgyfélfogadási idő: minden hétköznap 9.00-14.00 óra között. Cím: 1112 Budapest, Kérő utca 3.
northy grants CARING CITY A GONDOSKODÓ VÁROS
ÚJBUDAI SENIOR PROGRAMKÖZPONT
Nyitvatartási idő: minden hétköznap 8.00-12.00 óra között. Cím: 1117 Budapest, Bölcös utca 3.
TOVÁBBI ELÉRHETŐSÉGEINK
Levelezési cím: 1113 Budapest, Bocskai út 39-41. (A bortékre kérjük ráírní: Újbuda 60+ Program)
Központi telefonszám: (06 1) 372-4636 (H-P: 9.00-14.00)
Önkéntes segítségvonal: 381-1361 (H-P: 9.00-13.00)
E-mail: 60plusz@ujbuda.hu • Weboldal: idosbarat.ujbuda.hu • Youtube csatornáink: Újbuda 60+ Program
facebook-oldalunk: Újbuda 60+ Program (www.facebook.com/ujbuda60pluszProgram)
Kövessen minket a Facebookon is!

Gyermekorvosi tanácsok nyáron 2.

Vigyázat a fagyizással, bográcsozással!

A gyerekek kevesebb gyomorsavat termelnek, mint a felnőttek, ezért a fűszeres bográcso, illetve a nyári melegben gyorsabban romló ételek fogyasztásánál fokozottabban kell ügyelni rájuk. Gyermekorvosi tanácsok nyáron című sorozatunk második része.

Nyáron a fagyilat az egyik legnépszerűbb édesség: a gyerekeket különösen csábítják a gumimaci vagy Kinder Bueno ízesítésű, csillámpóni színű finomságok. Könnyen gyomorrontást okozhatnak azonban, ha nem megfelelően tárolják őket, mert ideális táptalajt kínálnak a betegséget okozó baktériumoknak. A kimért fagyilat nem csomagolt élelmiszer, szennyeződhet, és állandó hűtést is igényel; a megolvadt és esetleg visszafagyasztott anyagban elszaporodhatnak a kórokozók. Ezért érdemes figyelni, hogy egy adott helyen hogyan tárolják, kinálják, árusítják a fagyit, összeöntik-e a maradékokat, kellően tisztán tartják-e a pult környezetét és az adagoló kanalat. A házilag előállított fagyilalnál ugyancsak oda kell figyelni: nem kerülhet rá szennyeződés más élelmiszerekről, főként nyers húsról. A jégkocka is veszélyes lehet, elsősorban az olyan országokban, ahol felhívják a figyelmet a csapvíz fogyasztásának kockázataira.

Fontos, hogy a gyerekek házaérve mindig mossanak kezet, mert például a homo-

kozóából akár toxoplazmózist és szalmonellát okozó baktériumokat is hazavihetnek.

– A kicsik nyáron mértéktelenekek, gyakran túleszik magukat, ami szintén gyomor- és bélpanaszokat, gyulladást okozhat – mondta lapunknak *dr. Fodor Marianna* gyermekorvos. Nem csak a hűsítő ételektől és italoktól betegedhetnek meg a felnőtteknél gyengébb gyomrú gyerekek. A kisebbek és az iskoláskorúak is rosszul lesznek, ha túl fűszeres, hagymás, zsíros ételt esznek. – Egy felnőttnek meg se kottyan egy lángos vagy egy bográcso lecsó. A gyermekeknek viszont nem pusztán a bors vagy a pirospaprika okozhat nehézségeket, a túl sok hagyma is kikezdeheti gyomrukat. Ők ugyanis jóval kevesebb gyomorsavat termelnek, mint a felnőttek – figyelmeztetett a gyermekorvos.

A kerti sütés-főzés, grillezés után több órán át a tűző napon hagyott ételeket nem szabad megenni. A maradékok érdemes hideg vízbe állítva lehűteni, ezt követően hűtőszekrénybe tenni. A majonézes salátákat, könnyen romló ételeket, szendvicseket tilos a napon hagyni. A szabadban talált ételek a legyeket, darazsakat is csábítják, ezek szintén hordozhatnak kórokozókat, amelyek befertőzhetik az élelmiszert.

– A gyomor- és bélrendszeri betegségek valójában éltelfertőzést és ételmérgezést

jelentenek – magyarázta Fodor Marianna. A leggyakoribb tünet az émelygés, hányás, hasmenés, gyengeség, rossz közérzet, esetenként láz is jelentkezhet. Csecsemőknél és kisgyermeknél a heves hányás, hasmenés veszélyes lehet, mert a nagy folyadékvesztés a szervezet kiszáradásához vezethet. Utóbbi jelei viszonylag egyértelműek: csecsemőknél beesik a kutacs, a nagyobbaknál a bőr és az ajkak kiszáradnak. – A folyadékot mindig hideg

vízzel, kis adagokban, kanalanként szabad csak pótolni. A sóbevitel szintén fontos: a gyógyszerárakban lehet venni sópótló készítményeket, ezek hiányában a vizet is meg lehet sózni. Ájulás esetén mindenképpen kórházba kell vinni a gyereket – tette hozzá az orvos.

Ha megtörtént a baj, és egy családtag megbetegedett, ügyelni kell arra, hogy más ne kapja el. A beteg ágyneműjét, ruháját külön, magas hőfokon tanácsos mosni, a fürdőszobában a felületeket, a WC-t, a kilincseket, a WC-lehúzó fertőtlenítő törülközővel kell áttörölni, akár naponta többször is.

Jelentkezzen számlálóbiztosnak

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 2022. október 1. és november 28. között a Magyarország területén népszámlálást tart.

A népszámlálás Magyarország egyik legjelentősebb, mindannyiunk életét érintő adatgyűjtése. Segítségével pontos képet kapunk hazánk népességének nagyságáról, demográfiai jellemzőiről, nemzetiségi és vallási összetételéről, egészségi állapotáról, iskolázottságáról, foglalkoztatottságáról, háztartási és családi viszonyairól, lakás-körülményeiről. A népszámlálás során gyűjtött adatok alapvetően határozzák meg jövőnket, hiszen megbízható alapot adnak az országunkat, a településeinket és a lakókörnyezetünket érintő legfontosabb gazdasági, szociális és területfejlesztési döntések előkészítéséhez. Az országos összehasonlítható sikeresége nagyon függ az adatfelvételt végrehajtó számlálóbiztosok munkájától, felkészültségétől, kommunikációjától.

Ennek a felelősségteljes munkának az ellátásához kérem a Tisztelt Kerületi Polgárok segítségét. Számlálóbiztosok jelentkezését várjuk a 2022. október–novemberben sorra kerülő országos népszámlálás terepen történő adatgyűjtési időszakára.

A számlálóbiztos feladata:

- körzet bejárása, a körzethez tartozó címek felkeresése,
- az adatfelvétel lebonyolítása, a népszámlálási kérdőív kitöltése az adatszolgáltatással (ahol nem töltötték ki a kérdőívet interneten),
- a címek pontosítása, esetleges új címek felvétele,
- folyamatos kapcsolattartás a munkáját felügyelő felülvizsgálóval.

Előreláthatólag 100–140 címen kell kérdőívet kitölteni, tableten keresztül, amit a KSH biztosít az adatfelvétel idejére. A munkavégzés időtartama: 2022. október 17. – november 20.

Követelmények a számlálóbiztossá váláshoz:

- nagykorú, cselekvőképessé személy,
- saját eszköz megléte, internetelérés a felkészüléshez (PC, laptop, tablet stb.),
- e-mail-cím, telefonszám.

- A kiválasztásnál előnyként:
- legalább középfokú végzettség,
- magabiztos számítógépes ismeret,
- megfelelő tájékozódási, térképképzései képesség,
- az összejárás területén való helyismeret,
- rugalmas időbeosztás és állandó elérhetőség.

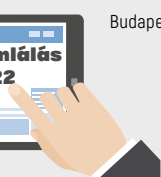
A szerződéskötés feltétele:

- a jelentkező kiválasztása,
- az e-learning formában megvalósuló képzés sikeres teljesítése.

A munkavégzésért a KSH díjazást biztosít, melynek díjtételét a 362/2020.

Budapest, 2022. július 15.

Köszönettel:
Varagáné dr. Kremzner Zsuzsanna
helyi népszámlálási felelős jegyző

keresztrejtvény

Weöres Sándor: Kánikula c. költeményéből idézünk 6 sort.

Vízszintes: 1. Nobel-díjas ír költő (William Butler). **6. Az idézet első és második sora (K, Á).** 10. Idegen olaj. 13. Európai főváros. 14. Szanaszét. 16. Olimpiai bajnok kenyai futó (Paul). 17. Az eredeti berendezésgyártó angol nyelvű rövidítése (Original Equipment Manufacture). 19. Avító. 20. Orgonaszín. 21. Árpád vezér

apja. **23. Az idézet harmadik sora (Y, S).** 24. Kettes elem! 25. Takar. 26. Borzlelben találhatól! 27. Szélén és fluor vegyjele. 28. Körömdarab! 29. Kén és réniium vegyjele. 30. Középj amerikai indián nép. 32. Rügyezni kezd! 33. Osztrák költő (Rainer Maria). 35. Bebocsátásra várva jelez. 37. Párizsi palota! 39. Keménygumi. 41. A mechanika résztudománya. 44. 1962-ben alakult Kossuth- és Liszt-díjas rockegyüttes. 45. Elem! 47. Erkölcstan. 48. Ketőzve: mellébeszélés. 49. Rangjelző szócéska. 50. Ráskay ..., kódexmásoló apáca. 52. Balra közepén! 53. Magyar származású olasz szobrászművész (Amerigo). 54. Félíg szédül! 57. Névelő. 58. Bizonytalan lábón áll. 59. A magyar törzsszövetség egyik törzse. 60. Apró. 61. Balaton üdülőhely. 63. Augusztusban van szabadságon. 65. Lassanként megért. 67. Kamionjelzés. 68. Népszerű meserajzoló (Zsuzsa).

Függőleges: 1. Itterbium vegyjele. 2. Táncterapiában és -oktatásban felhasznált előadóművészeti ág. 3. Oscar-, Golden Globe- és Grammy-díjas angol énekesnő, zenészdalszerző (tkp. A. Laurie Blue Adkins). 4. A Nílus forrástava. 5. Csepeg páros betűi. 6. Szintén nel 7. Katona bére. 8. Hasonekleppen, latinul. 9. Rózsza Sándor monogramja. 10. Farkas. 11. Útvonalleírás. 12. Igekötő. 15. Lezser páros betűi. 16. Az idézet negyedik és ötödik sora (Ü, Á). 18. Távíraskód. 21. Átemel

egynemű betűi. 22. Kenyeret készítené. 25. Újságíró, üzletember (Tamás). 29. Londoni korszolya! 30. Indiai király, állammivallással tette a buddhizmust. 31. Franco Nero főszereplésével, 1976-ban bemutatott spaghettiwestern. 34. Némán elleső! 36. A végén vetne! 38. A CGS-rendszerben a fényerősség mértékegysége. 40. Érvényesítő állítás. 42. Az idézet hatodik sora (V, D). 43. A 12 állatövi jegy egyike. 46 Kérdőszó. 48. Dickens

1	2	3	4	5	6	7	8		9	↘	10	11	12
13									14		15		
16						17		18		19			
20				21					22	23			↘
24				25				26				27	
28			29				30				31		32
33		34				35					36		
37					38				39			40	
			41	42		43			44				
45	46		47					48				49	
50		51		52				53			54		
			55				56	57			58		
↘						60			61			62	
63					64		65		66				
67									68				

álneve. 51. Vaddisznó fegyvere. 53. Stanicli. 54. Kigyó, angolul. 55. Műértés része! 56. A győzelem istennője a görögöknél. 58. Kiejtett betű. 61. AIÜ. 62. Női becenev. 63. Náray Tamás, festőművész névbetűi. 64. Római 51. 66. Postafiók, röv.

Beküldési határidő: a megjelenést követő hét keddeje. Cím: 1518 Budapest, Pf.: 135. vagy a rejtveny@ujbuda.hu e-mail címre. 2022. 13. SZÁM REJTVENYÉNEK MEGFEJTÉSE: „Gyöngye barackgárog foglítottam, s terhével lassan földre rogytam”. Nyertes: Kántor Mariann, 1119 Budapest, Fejér Lipót u. Nyeremény: könyvjutalom, mely a szerkesztőségben (Zsomboyai u. 5.) vehető át.

Fölérni a csúcsra
A világot is meghódíthatja az újbudai tűzoltóparancsnok

Rotterdam adott otthont a napokban a Rendőr és Tűzoltó Világjátékoknak, amelyen Molnár Máté, a XI. kerületi tűzoltóság parancsnoka is indult (lapzártánk idején állt rajthoz). A szinte emberfeletti teljesítményt követelő lépcsőfutásban a 32 esztendő főtiszt nem rutintalan, de a tűzoltósport világbajnokságának számító játékokon már a részvétel is nagy szó.

Legutóbb, még a Kínából kiinduló koronavírus-járvány előtt éppen egy kínai városban, Csengtuban rendezték meg a Rendőr és Tűzoltó Világjátékokat; 2019 nyarán 61 sportágban mintegy 10 ezer rendvédelmi és tűzoltó sportoló mérte össze erejét, az idei viadalon pedig ennél is nagyobb létszámra lehet számítani. *Molnár Mátéval* a méreteretéről, a felkészülés szépségeiről és nehézségeiről beszélgetünk a kerületi laktanya parancsnoki irodájában, amelyet az őrnagyi rangban szolgáló tűzoltó a versenyein szerzett érmeivel és díjaival díszített ki.

– Nem tartom számon, de már negyedszázad környékén járhatok – válaszolta arra a kérdésre, hány lépcsőfutó baj-

nokság van már a lábában. – Ebbe egy nemzetközi verseny fért csak bele, Berlinben 2013-ban párosban bronzérmes lettem, egyébként a klasszikus hazai versenyeken indulok 2012 óta – tette hozzá. Mindjárt az első évben korosztályos bajnok, abszolút összetettben pedig harmadik lett, erre a mai napig büszke. A magyarországi versenyek mindegyikét megnyerte már, köztük a szokotnál is keményebb tatabányai Turul-lépcsőfutást, és nem volt olyan szezonja, amikor ne állt volna legalább egyszer dobogóra.

Aki próbált már futva felmenni mondjuk egy tízemeletes ház legfelső szintjére, esetleg azt gondolhatja, van

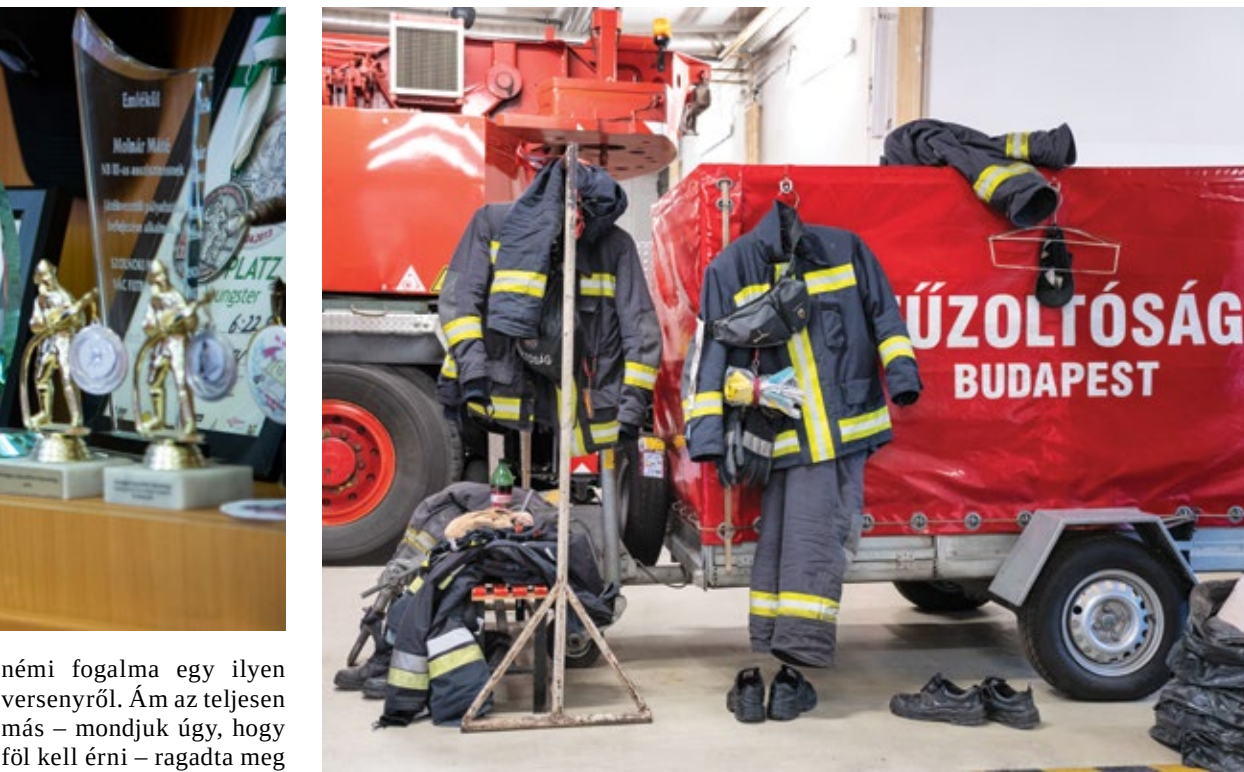
Molnár Máté 2012-ben Pécssett kezdte pályafutását beosztott tűzoltóként. „Nálunk ez egyfajta családi hagyomány. Édesapám és nagybátyám is tűzoltó, így engem is megfogott a tűzoltóság hangulata. Idővel magasabb beosztásba kerültem, parancsnokhelyettes lettem Pécssett, majd Szigetvárra kerültem tűzoltóparancsnoki beosztásba. Úgy hozta az élet, hogy 2018-ban felkerültem a fővárosba III. kerületi parancsnokhelyettesnek, majd 2021-ben a XI. kerületi tűzoltóság vezetője lettem.”

A felszerelésről érdemes még tudni, hogy nem valami könnyű futócipőben kell kaptatni. A légzőkészülék mellett a bevetésnél kötelező bakancs és egyéb ruházat is neheztíti a résztvevők dolgát, mindent összevetve közel 20 kiló a „szükséges plusz”. Nem véletlen, hogy még edzett bajtársai is furán tekintenek parancsnokuk extrém időtöltésére, miközben természetesen teljes vállszélességgel támogatják és drukkolnak neki.

Molnár Máté ezúttal a SOTE Nagyvárad téri elméleti tőmbjében készült fel, jelenleg ez a legmagasabb építmény a maga 22 emeletével. A rotterdami versenytorony ennek pont a duplája, ráadásul ott egy-egy szinthez 28–30 lépcsőfok tartozik, míg a SOTE épületében csak húsz. Az edzés ezért trükkös volt: egyenes után háromszor futott fel a SOTE tetéjére, így jött ki a szükséges 1300 lépcsőfok, ám ez ott csak két, 30–40 másodperces liftezzel oldható meg, miközben a versenyen egyhuzamban kell menni. Előnyt jelenthet viszont, hogy míg Magyarországon az elmúlt hetekben bőven 30 fok fölött volt a hőmérséklet, Hollandiában 24–25 fok körül van ilyenkor. A nemskóra elkészülő Mol Campus magasabb lesz, mint a SOTE tornya, így a kerületi tűzoltó a jövőben akár Újbudán is fel tud majd készülni egy-egy viadallra.

A legutóbbi, 2019-es országos bajnokság abszolút győztesként induló Molnár Máté célja az idei világbajnokságon a tisztas helytállás; a 30–35 évesek korosztályában szeret-

némi fogalma egy ilyen versenyről. Ám az teljesen más – mondjuk úgy, hogy föl kell érni – ragadta meg a lényegét a parancsnok.

Ez nem könnyű, mivel 44 (!) emeletnél már a légzőkészülék kapacitása is problémát jelenthet, márpedig anélkül nem teljesíthető a feladat, a légzőkészülék levelete diszkvalifikációval jár. Molnár Máté magát a gyorsabb versenyzők közé sorolja, bízik abban, hogy 10 és 12 perc közötti időeredménnyel fogja tudni teljesíteni a távot.

ne az élezőnyben lenni, abszolút összetettben a top 10-ben végezni pedig világraszóló eredmény lenne, tekintve hogy a földkereség durván ezer legjobbjé lépcsőfutója lesz ott. – A szláv versenyzők, az oroszok, lengyelek, csehek és szlovákok különösen erősek ebben, már-már verhetetlenek – mondta el Molnár Máté.

Megelőzhető a kutyák és macskák megfertőződése Szúnyogcsípéssel terjedhetnek a férgek

Kutyáknál és macskáknál már egész évben diagnosztizálják a szúnyogcsípés okozta bőr-, illetve szívférges-séget. A két különböző betegséget két hasonló fonálféregfaj okozza, a megfertőződést azonban meg lehet és meg is kell előzni.

A bőr- és szívférgességek okozó fonálféreg kifejlődésében több gazdafaj is részt vesz, a köztigazdák a szúnyogok. A vérszívók a fertőzött állatok vérében keringő mikroflárákat veszik fel – ezek mikroszkópikus lárvákat –, amelyek két hét alatt fertőzőképes lárvákká alakulnak át bennük. Egy újabb csípés során ezek hatolnak be a többi potenciális gazdaállatba és okoznak súlyos betegségeket.

Az emberre is veszélyes lehet

A bőrférgesség főleg az ebeket fenyegeti, de a macskákat, vadászgörényeket és az emberek is veszélyeztetni. – A kutyákban a lárva hat hónap alatt fejlődnek ki teljesen, rendszerint a bőr alatti kötőszövetben, illetve a savós hátrákon (hashártya, mellhártya) helyezkednek el – mondta dr. Papp Antal állatorvos, a Talpas Állatklinika vezetője. Az állatorvosok legtöbbször műtétek során fedezik fel ezeket a has- vagy a mellüregben. Ritka esetben a kutyák szervezete heves gyulladással reagál a férgekre. A kialakult góccok jóindulatú elváltozások, sebészileg eltávolíthatók, az operáció után az állat meggyógyul.

Macskáknál és görényekben a férgek a központi idegrendszerben és a szemgolyóknál telepednek meg. A több centiméteres bőrféreg zavarják az érintett szervek működését, a károsodott szervre jellemző göctüneteket tudnak okozni. Az agyban megtelepedő parazitákat például a központi idegrendszerre hatnak. Elsősorban a tudatállapot megváltozására kell számítani, de különböző agyi régiók kiesése sem lehetetlen, így a tünetek változatosak lehetnek. Az embereknél a fertőzések zömmel a szemgolyóknál telepednek meg.

A szív- és szúnyogcsípés után 6-9 hónappal, a férgek kifejlődésével jelennek meg. A betegség

korai szakaszában a kutya fáradékony, lefogy, szárazan köhög. A paraziták akár hét évig is élhetnek, az állat szervezetében szaporodnak, így a tünetek fokozatosan lesznek egyre súlyosabbak: szívelégtelenség, súlyos gyengeség, neheztelt légzés, köhögés, a hasban folyadék gyülemlik fel.

A fertőzöttség kimutatása

A kifejlett bőr-, illetve szívféreg mikroszkópikus lárvákat termel a kutya és a macska szervezetében. Korai stádiumban (mikroflária) a vérben fejlődnek, a legnagyobb számban este 6-10 óra között, azaz a szúnyogok rajzási időszakában fordulnak elő. Jó eséllyel kimutathatók vérvétellel és egyszerű vértent vizsgálattal, mikroszkópos vizsgálattal azonban a bőr-, illetve a szívféreg mikrofláriája nem különíthető el. Ezért célszerű további vizsgálatot végezni.

Megelőzés, kezelés

A bőr-, illetve szívférgesség szúnyogszezonban havonta alkalmazott cseppentős (spot on) vagy tablettás készítményekkel megelőzhető. Célszerű egyidejűleg alkalmazni a szúnyogokat távoltartó cseppeket és nyakörvet. Ha bőrférgesség igazolódik, a megelőzésre használt szerek 12 hónapon át alkalmazva mind a féreglárvákat, mind a kifejlett férgeket elpusztítják. Fontos tudni, hogy súlyos fertőzöttségnél a hirtelen nagy mennyiségben elpusztuló féreglárva tömege átmeneti tüneteket okozhat. A szívférgesség kezelése nem ilyen egyszerű. Az említett készítmények csak azt akadályozzák meg, hogy a mikrofláriák kifejlett férgekkel alakuljanak át.

A macskák sem bírják a kánikulát

Ki lehet védeni a betegségeket és a veszélyeket

A cicák kedvelik a meleget, télen előszeretettel pihennek a radiatorokon, a nyári hőség viszont már számukra is kockázatos lehet. A lapunk által megkérdezett állatorvos az oltás és az ivartalanítás fontosságára is felhívta a figyelmet.

A macskák órákon át képesek napfürdőzni, ám néha nem a legjobb helyet választják erre. Űvegházban, télikertben könnyen kapnak hőgutát, és az autóbába is tilos őket bezárni (csakúgy, mint bármilyen élőlényt). Ennek tünetei: az állat nyugtalan lesz, erősen liheg és nyáladzik, ha nem kap azonnali orvosi segítséget, a keringése összeomlik, és kómába esik. – Napozás közben le is éghetnek, különösen a világos színű, fehér fülű és potfajú cicák – mondta el dr. Papp Antal, a Talpas Állatklinika vezető orvosa.

A fertőző betegségek a macskákat sem kímélik. Tévhit, hogy a lakásban élő

cicusokat felesleges oltatni, hiszen a gazda, illetve az esetleg a háztartásban élő kutya számos fertőzést bevihet a lakásba. – A kijárós, csatangoló cicákat leginkább a macskaleukózis és a veszettség fenyegeti. A veszettség elleni védőoltás az embernek okozott karmolás, harapás miatt is fontos – emelte ki az állatorvos. Az elősködők elleni védelem ugyancsak elengedhetetlen, kölyök és felnőtt macskáknál egyaránt. – A jövő-menő állatok könnyebben szedik össze a parazitákat. A megelőzés a legfontosabb: cseppek, tabletták, nyakörvek közül lehet választani. Utóbbi azonban a kijárósoknál veszélyes lehet, mert fennakadhatnak egy kerítésen, kiálló faágban – tette hozzá az állatorvos. Lakásban tartott cicák viszont szinte soha nem találkoznak bolhával vagy kullancssal.

A macskák ivartalanításának egyik legfontosabb célja a nem kívánt szaporulatok megelőzése, a kóbor vagy menhelyen élő állatok számának csökkentése. A műtéttel a nőtények nem hormonokkal összefüggő betegségeit, daganatait is meg lehet előzni; főként az idősebb cicákat érintheti a petefészkek tisztaság elváltozása, az emlő- és méhdaganat vagy a gennyes méhgyulladás. A kandúrok ivartalanítás után ritkábban kóborolnak, így kisebb eséllyel lesznek autóbaleset, kutyatámadás vagy rosszakarató emberek áldozatai. Kevesebb kapnak össze az idegen macskákkal, így csökken a veszélye annak, hogy komoly sérüléssel térnek haza a cicaharcokból.

T. K.

Ne etessük, inkább itassuk a madarakat!

Rengeteg kárt okoz a jó szándék

A környékbeliek fedezték fel, hogy a Feneketlen-tóban lakik egy ún. hibrid mulard kacs, amely feltehetően négy-öt éve tévedt ide, de esze ágában sincs továbbállni. A két házikacsa-fajta keveredéséből létrejött mulard kacs fekete-fehér tollazatával meglehetősen kitűnik vadkacsa társai közül, de úgy látszik, befogadták őt a tó lakói. A kacsának nincs párja, viszont többször előfordult, hogy kitarotán kötött az alighanem meddő tojásain.

Idén a globális felmelegedés már júniusban meghozta a kánikulát és a szárazságot, amit a városlakó állatok is nehezen viselnek. A Magyar Madártani Egyesület (MME) ezért arra buzdít, helyezzünk ki itatókat a házuk, lakásunk környékére. Az állatvédők arra is figyelmeztetnek, állatkínzást követünk el, ha etetjük a hatyúkat, kacsákat és más madarakat.

Ha a vadon élő állatok megtanultak szinte tökéletesen alkalmazkodni a természethez, akkor miért kerülnek bajba a városi hőségben? A válasz egyszerű. – Nem a madarak lettek puhányabbak, csak a környezetünk változott meg – mondta Orbán Zoltán, az MME szóvivője. Bár léteznek olyan fajok – mint a veréb –, amelyek akár 5-6 ezer éve élnek az ember közelében, az elmúlt évszázadban olyan drámaian alakult át az emberek életmódja, hogy azt az állatok nehezen követik le. – Már a kis falvakban is alig találni lakott istállót vagy baromfiudvart, ahol mindig volt itató. Eltűntek az utcai kutak és a földutak, ahol természetes pocsolyák alakulnak ki. Ehhez hozzájárul a klímaváltozás, az ijesztően kevés eső, valamint az, hogy a nyári kánikula előbb köszönt be, nő az ereje és a hossza – sorolta az okokat a szakember. Orbán Zoltán hozzátette: a madarak melegtűrő képessége valóban kiemelkedő. A gólyaflóka például három hónapot tölt a fészkekben a tűző na-

pon, és meg sem kottyán neki az 50 fokos forróság, kibírják a sivatagban is. (Ha viszont 15 fok alá süllyed a hőmérséklet, a fiókkák éhen halnak, mert úgy bemerevedik a testük, hogy nem tudnak táplálkozni.)

A víznek mindenki örül

Egyes madárfajok esetében az is gondot okoz, hogy a településeken kialakuló állománnyuk jóval nagyobbra nő a természetes sűrűségénél. Ilyen például a fekete rigó, amelyből gyakran a „normálhöz” képest 6-8-szor annyi él egy-egy városban. A belvárosban csak betonnal, térkövel, aszfalttal találkozunk a madarak. – Úgy segíthetünk rajtuk a legkönnyebben, ha kiteszünk egy kis vizet, például egy műanyag virágálatéban – magyarázta a szóvivő. Macskák környéken az a legjobb, ha a földre és az ablakpárkányra is kihelyezünk itatót. A talajra mindenképp kerüljön vízestől – lehetőleg nyílt terepre, hogy a macska ne tudjon észrevétlenül odalopakodni –, így éjszaka a békák, a sünök, a nyestek, a kóbor állatok is ihatnak belőle. Érdemes tudni, hogy a madáritató egyben fürdő is jelent, ezért ajánlott 40-50 centi átmérőjű, lapos tálat használni, ebbe ugyanis nem fullad bele a madár. Ha épp nincs más, egy laposabb fagyisdoboz is megteszi. A vizet naponta cseréljük.

Jó szándékú kínzás

Sokan szeretik etetni a madarakat; különösen a hatyúk látványa ingerel minket kényeseresen kiflivégdobálásra, de a vadkacsákat is megkínájuk tésztafélékkel, noha tudjuk, a vízimadarak nem pékségben szoktak reggelizni. – Ki kell mondani, hogy a jó

szándékú madáretetés nettó állatkínzás, minden elemében káros gyakorlat – jelentette ki a madárvédő egyesület szóvivője. Még az is pusztítóan megváltoztatja a madarak viselkedését, ha nekik való táplálékot kapnak. Az etetőhelyekre járó vízimadarak felhagynak a természetes táplálékszerzéssel, és nem mennek ki legelni a partra. A bedobált élelmiszer ráadásul pazarlással jár, így végső soron fokozza a nagyipari mezőgazdasági termelést, amely csökkenti a természetes élőhelyeket. Az elmúlt húsz évben 30 százalékkal zsugorodott a magyarországi agrártáji madárvilága.

Fotó: Orbán Zoltán

az angyalszárnybetegség, ami torz szárny szerkezet és tollazat kialakulásához, ezáltal a madár röpképtelenségéhez vezet. A horonylásokért szintén az élelmiszert bedobáló emberek hibáztathatók. Az étellel kicsalogatják a madarakat a parti zónába, ahol azok lenyelik a horgászok horgait, amelyek a gyomrukba akadnak, vagy ha elrepülnek velük, az elszakadó zsinór fennakadhat az elektromos vezetésekre, így a madarak kínhalált halnak. Ha pedig a zsinór a lábukra tekeredik, általában levágja. Ezért mind a vízimadarak etetői felelősek.

Pusztító hatások

A szakember szerint nincs olyan vadon élő állat, amelyiknek a táplálása a faj fennmaradását segítené. – Épp ellenkezőleg:

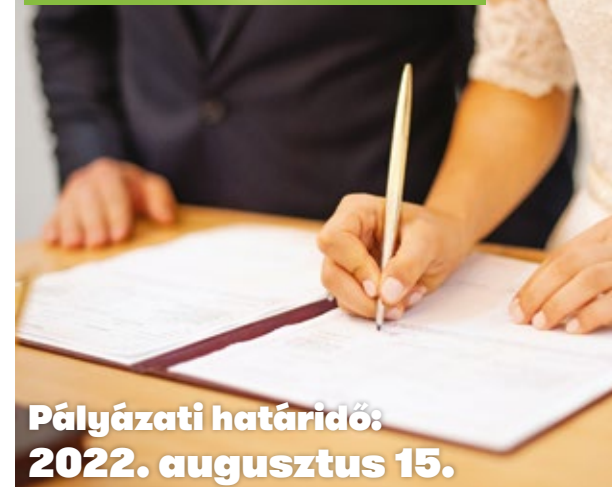
A sok szerves anyag vízbe kerülésével megindul a vizek algásodása, ami a toxintermelés révén rontja a vízminőséget. Az élelmiszer-hulladék patkányinváziót vonhat maga után, a rágcsálók ellen használt irtószerek pedig magzatkárosító hatásúak. – Ha ez sem lenne elég, tudni kell, hogy a hatyúk kárt is tehetnek az emberekben – figyelmeztetett Orbán Zoltán. Agresszíven követelhetik a táplálékot, megtámadhatják a gyerekeket, kutyákat, a fiókáit a vízben kísérő hatyú és a fürdőzők találkozása pedig komoly sérülésekkel járhat.

A madáritatásról és a madárvédelemről részletes információkat kaphat az mme.hu oldalon.

T. D.

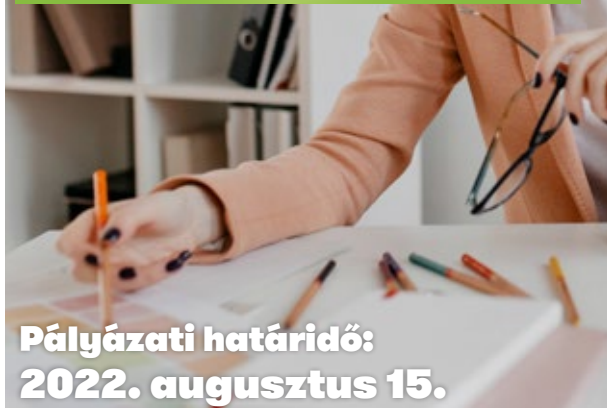
Álláspályázatok

ANYAKÖNYVVEZETŐ ÁLLÁSPÁLYÁZAT

Pályázati határidő:
2022. augusztus 15.

ANYAKÖNYVI ÉS KERESKEDELMI CSOPORTVEZETŐ

Pályázati határidő:
2022. augusztus 15.

SPORT ÜGYINTÉZŐ

Pályázati határidő:
2022. augusztus 15.

További információ: kozigazgatas.ujbuda.hu

Fotó: Orbán Zoltán

Szívárványzászló az önkormányzat előtt

Kikerült a szívárványos zászló a Polgármesteri Hivatal épülete elé a Pride-hónap alkalmából. Barabás Richárd alpolgármester az LMBTQ-közösség szimbólumának kihelyezésekor elmondta: a Pride-hónap, a szívárványzászló, a felvonulás, a programok mind ugyanazt az üzenetet hordozzák – mindannyian egyenlőek vagyunk. Együttműködve, közösen érhetünk csak el valódi eredményeket. A kirekesztés pedig nem válasz. A gyűlölet nem válasz. A sztereotípiák nem válasz.

KÖZÖSSÉGI KÖLTSÉGVETÉS

SZAVAZZ A LEGJOBB ÖTLETRE!

otlet.budapest.hu

Kelen: ismét az élmezőnyben Jogos feljutás

A Kelen SC nagypályás női labdarúgócsapata ösztöli az első osztályban szerepelhet. Némi örömben, hogy a feljutást a pályán kívül harcolta ki a kelenvölgyi együttes.

pályára az osztályozón. Az MLSZ helyt adott az óvásnak, eltörölte a pályán született eredményeket, és mindkét mérkőzést 3-0-s eredménnyel a Kelennek adta. Mivel a Soroksár nem fellebbezett az ítélet ellen, a 2022/2023-as évadban ismét a kelenvölgyiek szerepelhetnek az első osztályban. Ily módon a XI. kerület a női kosarasok, a férfi futsalosok és az OSC Újbuda vízilabdázói után újabb NB I-es gárdával gazdagodik ösztöl.

A női NB I mezőnye a 2022/2023-as idényben: Ástra HFC, Diósgyőri VTK, ETO FC Győr, Mol Fehérvár FC, Ferencváros, MTK, Haladás-Viktória, Puskás Akadémia, Szekszárd, Szent Mihály, Újpest, Kelen SC (Forrás: NSO)

Foto: facebook.com/kelenSC

pályázat

PÁLYÁZATI KIÍRÁS ÜRES HELYSÉG BÉRBEADÁSÁRA

A Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata (1113 Budapest, Bocskai út 39-41.) a Bp. XI. ker. Fehérvári út 86. szám alatti, 3884/14/A/88 hrsz-ú 175 m² alapterületű üzlethelyiség 117 m²-es helyiségrészes bérbeadására nyílt pályázatot ír ki.

Az ingatlan jellemzői:

- utcai bejárattal rendelkező földszinti helyiség,
- víz, villany, csatorna, távfűtés közműbekötéssel ellátott,
- műszaki állapota megfelelő, a vendéglátó helyiség kialakítása részben megvalósult.

A pályázaton egyéni vállalkozó, egyesület, alapítvány, gazdasági társaság vagy ezek konzorciuma vehet részt.

Az ingatlan megtekintésének időpontja: 2022. július 28. (csütörtök) 10.00-10.30 között

A Bérbeadás célját, bérleti díj alsó határát és a pályázati biztosíték összegét az alábbi táblázat tartalmazza:

Bérbeadás célja	Minimális bérleti díj összege:	Pályázati biztosíték összege (a minimális bérleti díj háromszorosa):
közösségi, társadalmi, oktatási, kulturális, szociális vagy egészségügyi célú tevékenység	117 900 Ft/hó	353 700 Ft
kereskedelmi és vendéglátás	384 750 Ft/hó	1 154 250 Ft

A pályázati biztosíték összegét a Bp. Főv. XI. Ker. Újbuda Önkormányzata számlájára kell befizetni

OTP-ben történő befizetéssel vagy átutalással (számla száma: 11784019-15511001-10060005). Közlemény rovatban fel kell tüntetni „pályázat Fehérvári út 86. sz. alatti ingatlan bérbevétele”, melyről szóló igazolás másolatát a pályázathoz mellékelni kell. (A befizetés postai úton nem teljesíthető!)

A pályázat benyújtásának határideje: 2022. augusztus 8. (hétfő) 12 óra

A pályázatok benyújtásának helye: Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Polgármesteri Hivatal Lakás- és Helyiséggazdálkodási Osztályán (1113 Budapest, Zsombolyai u. 4. III. emeleti előtérben az ügyfélfogadási asztaloknál) kell benyújtani.

A pályázaton való részvétel feltételei:

A pályázat csak a részletes pályázati kiírás mellékletét képező pályázati lapon nyújtható be zárt, feladót és más jelet nem tartalmazó borítékban. A borítékra rá kell írni: „pályázat Fehérvári út 86. sz. alatti ingatlan bérbevétele”

A pályázati laphoz mellékelni kell:

- a pályázati biztosíték befizetésének igazolása
- adó és köztartozásokra vonatkozó nemleges igazolások: a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, Budapest Főváros Önkormányzata vagy az egyéb székhely szerint iparüzési adó beszedésére illetékes Önkormányzat és a Budapest Főváros XI. Kerületi Önkormányzata felé adó és egyéb köztartozása nincs.
- 30 napnál nem régebbi hiteles cégkivonat vagy nyilvántartási lap és aláírási címpéldány,
 - az ajánlattevő rövid bemutatása,
- a helyiségben folytatni kívánt tevékenység részletes bemutatása,
 - esetleges referenciák,
- a helyiség átalakítására vonatkozó tervet.

Bővebb felvilágosítás az ingatlanokról a 06-1-3811-311 telefonszámon kapható. Budapest, 2022. július 18.

dr. László Imre s.k. polgármester

A teljes pályázati kiírás megtekinthető: kozigazgatas.ujbuda.hu

Több mint biztató kenus sikerek

A július elején Belgrádban megrendezett ifjúsági Európa-bajnokságon összesen tíz arany-, hét ezüst- és három bronzérmet szereztek

a magyar U23-as kajak-kenusok. Ezzel a teljesítménnyel az éremtáblázat élén végeztek, ami mindenképpen biztató a 2024-es párizsi olimpia szempontjából.

A kenusok C2 1000 és C2 500 méteres versenyében a Lágymányosi Spariban sportoló Uhrin Dávid és Lugosi Gergely hozta el az aranyat. „Büszkék vagyunk rátok, és természetesen edzőitekre is, hogy ilyen kevés felkészülési idő alatt ilyen remek eredményt értek el, és nem adták fel, amikor sokan letették volna a lapátot! Hasonlóan sikeres eredményeket kívánunk nektek a jövőben is! Gratulálunk edzőiteknek is, akik összehúzták az utolsó pillanatban ezt az egységet: Attila Guj, Marcell Androkity, valamint Németh Szabolcsnak, aki szintén segítette a felkészülést!” – írta a Spari az egyesület Facebook-oldalán.

Magyar győzelmek az U16-os Eb-n Újbudai kapussal nyertek a strandkézilabdás fiúk

Taroltak a magyar fiatalok az U16-os strandkézilabda Európa-bajnokságon: a fiúk és a lányok is aranyérmeket hoztak haza Prágából – számolt be róla az Utánpótlásport.hu. Az idehaza is egyre népszerűbb sportág játékosai veretlenül lettek a kontinens legjobbjai, ez nem kevesebb, mint 13 megnyert mérkőzést jelent. A fiúk kapuját az újbudai Balogh Ádám Kristóf védte. Gratulálunk a Than Károly ökoiskola kadétszakos tanulójának, és természetesen mindkét standkézilabda-válogatottnak.

Állaspályázatok

HATÓSÁGI IGAZGATÓ

Pályázati határidő: 2022. augusztus 14.

HUMÁNPOLITIKAI CSOPORTVEZETŐ

Pályázati határidő: 2022. augusztus 14.

BERUHÁZÁSI ÜGYINTÉZŐ

Pályázati határidő: 2022. augusztus 14.

További információ: kozigazgatas.ujbuda.hu

B32 PARKMOZI

AUGUSZTUSBAN ISMÉT MINDEN SZERDÁN B32 PARKMOZI!
Idén igaz történetek lesznek terítőken, köztük csodálatos, felszabadító és lebilincselő valóságok! Szerezd be a jegyed minél előbb, a finom popcornot pedig mi biztosítjuk!

A VISZKIS

AUGUSZTUS 3., SZERDA 21.00
magyar akciófilm, 122 perc, 2017
Rendező: Antal Nimród

A LÉTEZÉS EUFÓRIÁJA

AUGUSZTUS 10., SZERDA 21.00
magyar dokumentumfilm, 83 perc, 2019
Rendező: Szabó Réka

MESÉK A ZÁRKÁBÓL

AUGUSZTUS 17., SZERDA 21.00
magyar-angol-horvát dokumentumfilm, 83 perc, 2020
Rendező: Visky Ábel

EGY MINDENKIÉRT

AUGUSZTUS 24., SZERDA 21.00
magyar dokumentumfilm, 80 perc, 2021
Rendező: Múhi András Pires

FONTOS INFORMÁCIÓK:
Feltüntetjük kedves nézőink figyelmébe, hogy a filmeket infrás fejjelhallgatóval lehet csak megtekinteni, aminek használatához személyazonosító igazolványi szükséges leadni. Ugyan készülünk valamennyi pokróccsal mi is, de kérjük vegyék figyelembe, hogy az augusztusi esték már hűvösebb, készüljék meleg ruháival!

Jegy+popcorn: 1500 forint - B32 GALÉRIA ÉS KULTÚRTÉR
Részletek: b32kulturter.hu - Jegyek: b32.jegy.hu vagy a B32 jegypénztárában minden hétköznap 10 és 18 óra között - Az intézmény nyári leállás miatt július 11. és július 24. között zárva tart.

